

شهریور ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۴۲۰

**مجموعه مطالعات بررسی طرح‌های عمرانی
(تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) استان‌ها در سال ۱۳۹۸:
۲۹. استان بوشهر (ویرایش نخست)**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۴۲۰

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مجموعه مطالعات بررسی طرح‌های عمرانی (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) استان‌ها در سال ۱۳۹۸: ۲۹. استان بوشهر (ویرایش نخست)

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد منطقه‌ای و بین‌الملل)

تهیه و تدوین: زهرا ذاکری

همکاران: مجتبی اسفندیاری، نگار اکبری

مدیر مطالعه: سیدجعفر حسینی

ناظران علمی: فرشاد مؤمنی، حسین غلامرضانژاد، علی اصغر بانویی، موسی شهبازی، سیدمحسن

علوی‌منش، سیدعلی روحانی

اظهار نظر کنندگان: حمید فصیحی، سیدمحمدامین اخوت علویان، عاطفه جلالی موسوی

ویراستار ادبی: مهدیه قمچیلی

واژه‌های کلیدی:

۱. توسعه

۲. توسعه منطقه‌ای

۳. طرح‌های تملك دارایی‌های سرمایه‌ای

۴. استان بوشهر

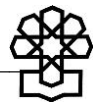

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۶/۱۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۵	مقدمه
۶	۱. مفاهیم، پایه‌های آماری، روش و محدودیت‌های مطالعه
۶	۱-۱. مفاهیم
۸	۱-۲. پایه‌های آماری
۹	۱-۳. روش مطالعه
۱۲	۱-۴. محدودیت‌های مطالعه
۱۳	۲. طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در سال ۱۳۹۸
۱۴	۲-۱. بررسی موضوعی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر
۱۴	۲-۱-۱. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب امور
۱۷	۲-۱-۲. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب فصل
۲۱	۲-۱-۳. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب برنامه
۲۴	۲-۲. بررسی جغرافیایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در سطح شهرستان‌های استان
۲۹	۲-۳. ارزیابی طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر
۳۲	۲-۴. ارزیابی اندازه پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اعتبار پروژه
۳۷	جمع‌بندی و پیشنهادها
۴۰	پیوست‌ها
۴۰	پیوست ۱
۴۲	پیوست ۲
۴۶	منابع و مآخذ

مجموعه مطالعات بررسی طرح‌های عمرانی
(تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) استان‌ها در سال ۱۳۹۸:
۲۹. استان بوشهر (ویرایش نخست)

چکیده

تصویب طرح‌های آمایش استانی در اسفندماه سال ۱۳۹۹ و تأکید بر ضرورت پایبندی استان‌ها به اجرای آن، این سؤال را پررنگ ساخته است که چه میزان طرح‌ها و پروژه‌های انجام شده یا در حال اجرا از محل اعتبارات بودجه‌ای و غیربودجه‌ای در استان‌ها در راستای پیشنهادهای و اهداف تعیین شده توسط طرح‌های آمایش استانی بوده است؟ از آنجا که پروژه‌های جاری در بودجه‌های عمرانی استان‌ها قبل از تدوین اسناد آمایش تعریف شده‌اند، می‌توان گفت اسناد آمایش حداقل تا سال ۱۴۰۰ نقشی در ایجاد پروژه‌های عمرانی جاری استان‌ها نداشته‌اند.

اما پاسخ به این سؤال که آیا اساساً ساختار فعلی نظام بودجه‌ریزی امکان برقراری ارتباط معنادار با نظام تدبیر و برنامه‌ریزی فضایی کشور را دارد یا خیر، می‌تواند در راستای تخصیص بهینه منابع مالی کشور مؤثر باشد. به عبارت دیگر در صورتی که بتوان با عنایت به دستاوردهای اسناد آمایش استانی و ملی، اولویت‌بندی مشخصی برای توسعه هر استان ارائه و در نهایت تخصیص اعتبارات را بر اولویت‌های مذکور معطوف کرد، احتمال تحقق اهداف توسعه‌ای پیش‌بینی شده برای هر استان بیشتر خواهد بود.

به این ترتیب در مطالعه حاضر به عنوان گام نخست، شفافیت طرح‌های عمرانی استان مورد توجه قرار گرفته؛ شفافیتی که تاکنون در خصوص پروژه‌های عمرانی استان‌ها تا بدین حد صورت نگرفته است و از سوی دیگر می‌تواند بستر مناسبی برای مقابله با مفاسد احتمالی در این زمینه نیز باشد.

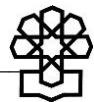
به نظر می‌رسد واکاوی دقیق طرح‌های عمرانی استان‌ها از منظر «موضوعی»، «جغرافیایی»، «طول عمر»، «درصد تخصیص» و «اندازه» در سطح استان و شهرستان‌های مربوطه می‌تواند تصویر قابل اتکایی از وضع موجود ارائه دهد و در نهایت امکان پاسخ به سؤال فوق را از طریق انجام مطالعات تکمیلی فراهم کند.

از سوی دیگر، مسئله طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها از آن جهت اهمیت دارد که طولانی شدن عمر پروژه‌ها و عدم حصول دستاورد قابل اتکا علی‌رغم صرف زمان و منابع فراوان به یکی از معضلات جدی طرح‌های عمرانی کشور مبدل شده است. به عبارت دیگر، طولانی شدن عمر پروژه‌های عمرانی یک استان بدین معناست که بخشی از برنامه‌های عمران و توسعه استان بر موضوعاتی متمرکز است که سال‌ها پیش برنامه‌ریزی شده‌اند. بنابراین نوعی وابستگی به مسیر طی شده در تخصیص منابع مالی مشاهده می‌گردد و بخش قابل ملاحظه‌ای از منابع عمرانی استان، بدون توجه به اصول و مبانی آمایش سرزمین و نیازها و مقتضیات روز استان، صرف پروژه‌هایی می‌شود که مدت‌ها پیش برنامه‌ریزی و آغاز شده‌اند.

در ادامه مهم‌ترین دستاوردهای مطالعه حاضر در خصوص طرح‌های عمرانی استان بوشهر در سال ۱۳۹۸

ارائه شده است:

- استان بوشهر در سال ۱۳۹۸، تعداد ۲۴۵۱ پروژه فعال در قالب ۴۱۲ طرح عمرانی داشته که قدیمی‌ترین آنها از سال ۱۳۷۰ آغاز شده است.
- طرح‌های یادشده در قالب ۱۰ امور، ۳۲ فصل و ۷۵ برنامه مختلف طبقه‌بندی شده‌اند.
- مجموع اعتبار پیش‌بینی‌شده برای پروژه‌های مذکور در حدود ۵۹/۲ هزار میلیارد ریال است.
- در مجموع، ۵۰/۲ درصد اعتبارات یادشده (بالغ بر ۲۹/۷ هزار میلیارد ریال) به‌منظور اجرای پروژه‌ها تخصیص داده شده است.
- متوسط عمر پروژه‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای استان معادل ۳/۷ سال بوده است.
- «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» با سهم ۲۸/۶ درصدی و «امور اقتصادی» با سهم ۲۱/۱ درصدی، بیشترین سهم از تعداد پروژه‌های استان را به‌خود اختصاص داده‌اند.
- «امور اقتصادی» با سهم ۴۳/۳ درصدی و «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» با سهم ۲۸/۸ درصدی، در مجموع بیش از ۷۲ درصد منابع تخصیص داده شده به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را جذب کرده‌اند.
- برمبنای فصول، فصل‌های «توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری» و «آموزش و پرورش عمومی» به‌ترتیب با ۲۴/۳ و ۹/۵ درصد سهم، بیشترین سهم را از تعداد پروژه‌های استان به‌خود اختصاص داده‌اند.
- فصول «منابع آب» و «آب و فاضلاب» به‌ترتیب با اختصاص ۲۳/۷ و ۱۶/۱ درصد از اعتبارات تخصیص‌یافته استان، بیشترین سهم را از منابع اعتباری تخصیصی استان داشته‌اند.
- دو برنامه «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی (فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری- امور مسکن، عمران شهری و روستایی)» و «حمل‌ونقل شهری و روستایی (فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری- امور مسکن، عمران شهری و روستایی)»، بیشترین سهم از تعداد پروژه‌ها را داشته‌اند.
- دو برنامه «توسعه حمل‌ونقل جاده‌ای (فصل حمل‌ونقل- امور اقتصادی)» و «تأمین آب (فصل منابع آب- امور اقتصادی)» بیشترین سهم از اعتبارات تخصیص یافته را به‌خود اختصاص داده‌اند.
- ۶۳ برنامه عمرانی استان علی‌رغم دربرگرفتن ۱۰۹۰ پروژه، معادل ۴۴/۵ درصد کل پروژه‌های عمرانی استان، صرفاً ۱۹/۵ درصد از اعتبارات تخصیص‌یافته استان سهم داشته‌اند.
- ۴۹ برنامه از ۶۳ برنامه یاد شده، هریک سهمی بسیار اندک و کمتر از ۰/۵ درصد از اعتبارات تخصیص‌یافته استان را جذب کرده‌اند.
- ۱۵/۲ درصد از تعداد کل پروژه‌های استان و ۲۷/۴ درصد از اعتبارات تخصیص‌یافته به پروژه‌های شهرستان «بوشهر» اختصاص یافته است. همچنین شهرستان «دشتستان» ضمن برخورداری از ۱۸/۶ درصد از پروژه‌های عمرانی استان، ۲۰/۱ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته استان را جذب کرده است. به‌این‌ترتیب، عدم تعادل نسبی از

منظر تعداد پروژه‌ها و اعتبارات تخصیص داده‌شده، میان ۲ شهرستان مذکور با سایر شهرستان‌های استان، ایجاد شده است.

- ۳ شهرستان «دیر»، «سلویه» و «دیلم»، سهمی کمتر از ۴ درصد از اعتبارات تخصیص داده شده استان داشته‌اند.
- شهرستان‌های «دشتستان»، «دشتی»، «تنگستان» و «دیر» به ترتیب با ۳۶/۸ درصد، ۴۵/۵ درصد، ۴۷/۴ درصد و ۴۹ درصد تخصیص اعتبار، کمترین میزان درصد تخصیص اعتبار و شهرستان‌های «گناوه»، «کنگان» و «جم»، به ترتیب با برخورداری از نسبت تخصیص اعتبار ۶۷/۵ درصد، ۶۴/۳ درصد و ۶۳/۶ درصد، بیشترین میزان درصد تخصیص اعتبار را دارند.

- ۱۵/۳ درصد پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، در زمره پروژه‌های «بسیار کوچک» قرار می‌گیرند. اندازه ۵۶/۳ درصد پروژه‌ها «کوچک» و ۲۱/۷ درصد آنها «متوسط» است و در نهایت، پروژه‌های «بزرگ» و «بسیار بزرگ» به ترتیب ۶/۲ و ۰/۵ درصد از کل پروژه‌های استان را به خود اختصاص داده‌اند.

در مطالعه حاضر به منظور طبقه‌بندی پروژه‌های عمرانی جاری در استان بوشهر از دو ماتریس «عمر - درصد تخصیص» و «اندازه - اولویت» بهره گرفته و در نهایت مبتنی بر این دو ماتریس، اولویت‌بندی مشخصی به منظور مواجهه با پروژه‌های مذکور ارائه شده است. در خصوص ارزیابی طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای هر استان از طبقه‌بندی زیر بهره گرفته شده است:

- **طبقه یک:** پروژه‌های با طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد)،
 - **طبقه دو:** پروژه‌های با طول عمر متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)،
 - **طبقه سه:** پروژه‌های با طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)،
 - **طبقه چهار:** پروژه‌های با طول عمر متوسط (۱۰ تا ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد) یا طول عمر متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط (۴۰ تا ۸۰ درصد)،
 - **طبقه پنج:** پروژه‌های با طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط و کمتر (کمتر از ۸۰ درصد).
- بر اساس طبقه‌بندی فوق ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان تشکیل و نحوه برخورد با هریک از مناطق ماتریس عمر - تخصیص با اولویت‌بندی پنج‌گانه زیر تبیین شده است:

الف) اولویت ۱: طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد)

- ویژگی: چشم‌انداز کوتاه‌مدتی برای اتمام آنها متصور نیست.

- پیشنهاد نحوه برخورد:

- نظارت و بررسی دقیق پروژه،
- آسیب‌شناسی علل تأخیر،
- تصمیم‌گیری در خصوص توقف، اصلاح، واگذاری یا ادامه پروژه.

(ب) اولویت ۲: طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)

- ویژگی: به دلیل تخصیص بخش قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز پروژه، گزینه توقف چندان مطرح نیست.

- پیشنهاد نحوه برخورد:

- نظارت و بررسی دقیق پروژه،
- آسیب‌شناسی علل تأخیر،
- اتمام یا اصلاح پروژه.

(ج) اولویت ۳: طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)

- ویژگی: از وضعیت مناسبی نسبت به سایر گروه‌ها برخوردارند و به اتمام رسیدن آنها در افق کوتاه‌مدت محتمل است.

- پیشنهاد نحوه برخورد:

- تخصیص اعتبار باقیمانده و اتمام پروژه.

(د) اولویت ۴: طول عمر متوسط (۱۰ تا ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد) یا طول عمر

متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط (۴۰ تا ۸۰ درصد)

- ویژگی: شرایط بینابینی نسبت به دو اولویت نخست دارند، اما با توجه به شرایط متعادل‌تر آنها در اولویت چهارم قرار گرفته‌اند.

- پیشنهاد نحوه برخورد:

- نظارت و بررسی دقیق پروژه،
- آسیب‌شناسی علل تأخیر پروژه‌های قدیمی‌تر،
- تصمیم‌گیری در خصوص توقف، اصلاح، واگذاری یا ادامه پروژه.

(ه) اولویت ۵: طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط و کمتر (کمتر از ۸۰ درصد)

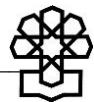
- ویژگی: هنوز انحراف جدی در خصوص میزان پیشرفت پروژه رخ نداده است.

- پیشنهاد نحوه برخورد:

- نظارت بر پروژه با هدف پیشگیری از انحراف فرایند اجرایی.

اگرچه بخشی از پروژه‌های مورد بررسی در طبقه طرح‌های مستمر قرار می‌گیرند، اما با توجه به تخصیص کم و گاه طول عمر بالای طرح‌های مستمر (نظیر تعمیر و نگهداری)، به نظر می‌رسد واکاوی دقیق همه پروژه‌های عمرانی اعم از مستمر و غیرمستمر و انتخاب نحوه صحیح مواجهه با آنها از ضرورت بالایی برخوردار است. در ادامه مهم‌ترین نکات حاصل از اولویت‌بندی پروژه‌های عمرانی جاری در استان بوشهر براساس متدولوژی فوق‌الذکر ارائه می‌شود:

- در استان بوشهر پروژه‌ای با درجه اولویت ۱ که دارای عمر طولانی و درصد تخصیص پایین هستند وجود ندارد.

- پروژه‌های اولویت دوم، عمدتاً در گروه پروژه‌های «کوچک» و «متوسط» قرار دارند.
 - پروژه‌های اولویت سوم، عمدتاً «کوچک» هستند.
 - بالغ بر ۶۸ درصد از پروژه‌های اولویت ۴ که انتقال آنها به اولویت ۱ طی سال‌های آتی محتمل است در زمره پروژه‌های «متوسط» و «کوچک» قرار دارند و اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از آنها بین ۱۰۰ میلیون تا ۵ میلیارد تومان است.
 - حدود ۷۵ درصد از پروژه‌های اولویت ۵ که تقریباً ۷۰ درصد از کل پروژه‌های عمرانی استان را دربرمی‌گیرند «کوچک» یا «متوسط» هستند.
 - با توجه به آنکه پروژه‌هایی که عمر آنها کمتر از ۱۰ سال است، بسته به درصد تخصیص اعتبار در اولویت سوم یا پنجم جای گرفته‌اند، می‌توان گفت بخش عمده پروژه‌های عمرانی استان که طی یک دهه اخیر بارگذاری شده‌اند از نظر شاخص اندازه «کوچک» هستند و اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از آنها بین ۱۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد تومان است.
- شایان ذکر است همه مطالب و تحلیل‌های ارائه شده در گزارش حاضر به دلیل عدم ارائه گزارش‌های عملکرد و پیشرفت فیزیکی پروژه‌های عمرانی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، براساس تخصیص ریالی ارائه شده‌اند.

مقدمه

پیوند میان برنامه‌ریزی فضایی کلان با طرح‌ها و پروژه‌های عملیاتی و متعاقب آن امکان‌سنجی، برآورد و تأمین اعتبارات آنها، همواره از عمده چالش‌های کشور بوده است. از طرفی طرح آمایش سرزمین به‌عنوان داعیه‌دار برنامه‌ریزی فضایی کشور همواره در مرحله تهیه و تصویب جامانده و به جرئت می‌توان گفت طرح‌های آمایش سرزمین تهیه شده (اقدامات ناقص انجام شده در سال‌های برنامه سوم توسعه به بعد)، هیچ‌گاه نتوانستند طبق انتظار اجرایی شوند یا در طرح‌ها و پروژه‌های اجرایی کشور به‌عنوان سند فرادست تأثیرگذار باشند.

در سال‌های اخیر تهیه و تصویب طرح‌های آمایش استانی و تأکید بر ضرورت پایبندی استان‌ها به اجرای آن، این سؤال را پررنگ ساخته که چه میزان طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی جاری کشور، در راستای پیشنهادهای و اهداف تعیین شده توسط طرح‌های آمایش استانی بوده است؟ آیا اساساً ساختار فعلی نظام بودجه‌ریزی امکان برقراری ارتباط معنادار با نظام تدبیر و برنامه‌ریزی فضایی کشور را دارد یا خیر؟ برای پاسخ به این سؤال نیاز است قوانین بودجه و طرح‌های آمایش به تفکیک هر استان و با دقت کامل مورد بحث و بررسی قرار گیرد تا بتوان میزان ارتباط این دو را ارزیابی کرد.

با فرض این موضوع که قانون بودجه باید با منطق مشخص و قابل دفاع، تخصیص بودجه را انجام دهد؛ به نظر می‌رسد میزان اعتبارات توزیع شده و تخصیص یافته به استان‌ها (فارغ از نگاه صرف به جدول شماره (۱۰) ماده واحده قانون بودجه) باید با نیاز، عملکرد و شرایط استان و همچنین با رویکرد و هدف قانون، ارتباط معناداری برقرار کند.^۱ از سوی دیگر، موضوع شفافیت میزان اعتبارات تخصیص یافته به استان‌ها اگرچه به احتمال زیاد باید به تفصیل در دستگاه‌های اجرایی مربوطه یا دفاتر موضوعی سازمان برنامه و بودجه کشور یا سازمان‌های استانی آن وجود داشته باشد، لکن در قوانین بودجه‌ای که در اختیار جامعه مخاطب قرار می‌گیرد قابل ردیابی نیست.^۲ این نارسایی در قوانین بودجه می‌تواند ناشی از دو عامل باشد:

- اطلاعات در قانون بودجه قابل تشخیص است و فقط از نظر ارائه شکلی در جداول، تفکیک استانی آن موجود نیست.

- اعتبارات از هر دو لحاظ ماهوی و شکلی، قابلیت شناسایی استانی را ندارند. همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد، بی‌تردید کشف و برقراری ارتباطات منطقی بودجه سالیانه با برنامه‌های توسعه کشور، هم از بابت ماهیت بودجه‌ریزی و هم از جنبه شفافیت، چالشی اساسی است. فرایند شفاف‌سازی منابع تخصیص یافته را می‌توان با توجه به اطلاعات در دسترس قوانین بودجه و با تحلیل توزیع استانی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آغاز کرد. شایان توجه است کشف رابطه معنادار میان عوامل برنامه‌ریزی فضایی (مشخصاً طرح‌های آمیشی) و اجزای بودجه (به‌ویژه طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی) در سطح استان‌ها، نیازمند مطالعات جداگانه است که در آینده در دستور کار قرار خواهد گرفت. با این مقدمه، برای شفاف‌سازی ساختار طرح‌های عمرانی استانی در مطالعه حاضر، ابتدا پایه‌های آماری و روش مطالعه تبیین شده و در ادامه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان از منظر «موضوعی»، «جغرافیایی»، «طول عمر»، «درصد تخصیص» و «اندازه»، مورد واکاوی قرار گرفته و در نهایت جمع‌بندی گزارش ارائه شده است.

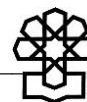
۱. مفاهیم، پایه‌های آماری، روش و محدودیت‌های مطالعه

در این قسمت از مطالعه به تبیین مفاهیم اساسی پیرامون طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پرداخته و سپس پایه‌های آماری و روش مطالعه تبیین می‌شود.

۱-۱. مفاهیم^۳

طبق بند «۱۰» ماده (۱) قانون برنامه و بودجه،^۴ «طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای» به مجموعه عملیات و خدمات مشخصی اطلاق می‌شود که براساس مطالعات توجیهی فنی، اقتصادی و اجتماعی توسط دستگاه اجرایی، طی مدت

۱. این ارتباط باید از ذهن و رابطه تصمیم‌گیران به دور بوده و قابل تشخیص، تبیین و درک برای جامعه کارشناسی و بهره‌بردار باشد.
 ۲. از یک جنبه می‌توان متصور شد که دولت و به تبع آن سازمان برنامه و بودجه کشور (به‌عنوان تدوین‌کننده لایحه و مجری قوانین بودجه که در نحوه ارائه این قوانین براساس قانون اساسی اختیار نام دارد) به این نوع تفکیک در قوانین بودجه قائل نیست و آن را جزء وظایف خود تلقی می‌کند.
 ۳. مطالب این بخش از گزارش مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری با عنوان «اسیب‌شناسی امور ناظر بر طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ارائه راهبردهای ساماندهی»، ۱۴۰۰ اخذ شده است.
 ۴. قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۱۳۵۱.

معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدف‌های برنامه عمرانی پنج‌ساله به‌صورت سرمایه‌گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه‌ای، اجرا شده و منابع مورد نیاز آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود.

طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از ابعاد مختلف قابل طبقه‌بندی‌اند به‌طوری که از بُعد مقیاس به دو دسته «طرح‌های ملی» و «طرح‌های ملی استانی شده (طرح استانی ویژه سابق)»، از بُعد ماهیت به دو گروه «مستمر» و «غیرمستمر» و از بُعد نوع طرح به انواع «احداث»، «توسعه»، «مرمت» و غیره تقسیم می‌شوند.

- **طرح‌های ملی**، جنبه استراتژیک دارند و از لحاظ سرمایه‌گذاری، بزرگ و از نظر تکنولوژی پیچیده‌اند و آثار مترتب بر اجرای آنها نیز از یک منطقه فراتر می‌رود.

- **طرح‌های ملی استانی شده**، مجموعه‌ای از طرح‌های ملی هستند که در پیوست شماره (۱) قانون بودجه به‌صورت استانی مشخص شده‌اند.

- **طرح‌های مستمر و غیرمستمر**، طرح‌های پیوست شماره (۱) قانون بودجه از بُعد دارا بودن سال شروع و خاتمه به دو بخش تقسیم می‌شوند: طرح‌های غیرمستمر (دارای سال شروع و خاتمه) و طرح‌های مستمر (فقط دارای سال شروع) که بیشتر ماهیت تعمیر، نگهداری و تأمین تجهیزات دارند (فصیحی، ۱۴۰۰).

طبقه‌بندی طرح‌های عمرانی در پیوست شماره (۱) قانون بودجه، بدین ترتیب است که هر طرح در ذیل یک برنامه و هر برنامه در ذیل یک فصل و هر فصل در ذیل یکی از امور ۱۰ گانه جای می‌گیرد. اطلاعات تکمیلی هر طرح شامل تعداد پروژه، شرح عملیات، میزان پیشرفت فیزیکی و ریالی و سایر اطلاعات مالی و نظارتی در موافقتنامه‌ای که به نام هر طرح پیش‌بینی شده ارائه می‌شود. موافقتنامه عقدی است حقوقی-فنی و مالی که دستگاه اجرایی تعهد می‌کند از یک طرف شرح عملیات مندرج در آن را رعایت کند و از طرف دیگر سازمان برنامه و بودجه به‌موازات پیشرفت فیزیکی عملیات، اعتبارات مصوب را براساس تخصیص اعتبار در اختیار دستگاه اجرایی قرار دهد.

- **موافقتنامه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای** از تعدادی فرم و ضمیمه تشکیل می‌شود به‌طوری که در فرم (۱) به خلاصه طرح، در فرم (۲) به گزارش توجیهی طرح، در فرم (۳) به منابع تأمین اعتبار هر پروژه ذیل طرح، در فرم (۴) به اعتبارات برحسب فصول سرمایه‌گذاری، در فرم (۵) به خلاصه پروژه‌ها و در فرم ضمیمه (۲) به میزان و نوع سرمایه‌گذاری در طرح‌ها به تفکیک تأمین منابع (عمومی و داخلی) شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت اشاره می‌شود.

طبق دستورالعمل اجرایی ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴، کارگروه استانی ماده (۲۳)، وظیفه بررسی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای در سطح استان را برعهده دارد و تصویب نهایی آن به‌عهده شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است.

کمیسیون و کارگروه استانی برای عمل به ماده (۲۳) قانون مذکور ایجاد شده است. طبق بند «الف» این ماده، عناوین، اهداف کمی و اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۱۳۵۱ و رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی براساس گزارش توجیهی فنی (حجم کار و زمانبندی اجرا)، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی و رعایت پدافند غیرعامل ازسوی

مشاور و دستگاه اجرایی پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، برای یک‌بار و به قیمت ثابت سالی که طرح‌های مورد نظر برای اولین بار در لایحه بودجه سالیانه منظور می‌شود، به تفکیک سال‌های برنامه‌های توسعه و سال‌های بعد به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد (فصیحی، ۱۴۰۰).

۱-۲. پایه‌های آماری

براساس اطلاعات ارائه شده توسط «معاونت امور استان‌ها و مناطق سازمان برنامه و بودجه کشور»، به‌طور کلی تأمین اعتبارات طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی در سطح استان‌ها می‌تواند از محل منابع بودجه‌ای و غیربودجه‌ای تأمین شود.^۱ همان‌طور که بیان شد در بودجه‌های سنواتی منابع و مصارف به دو بخش ملی و استانی تقسیم می‌گردد که منظور از مصارف استانی، اعتبارات تحت مدیریت شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌هاست که در جدول شماره (۱۰) ماده‌واحد قانون بودجه لحاظ می‌شود. فارغ از ابهام‌های مختلف در بودجه و نحوه عملکرد آن، یکی از ابهام‌های اصلی بودجه را می‌توان نحوه توزیع اعتبار هر یک از استان‌ها دانست. زیرا اعتبارات توزیعی استان‌ها به جدول شماره (۱۰) ماده‌واحد محدود نمی‌شود؛ به‌عبارت دیگر با فرض اینکه همه مصارف در یک مکان به‌وقوع می‌پیوندد که در محدوده یکی از استان‌ها واقع شده، پس همه مصارف می‌توانند تقسیم‌بندی استانی داشته باشد؛ لکن برخی مصارف که ماهیت ملی پیدا می‌کند باید از بقیه اعتبارات مجزا باشد. نحوه تمایز مصارف برخی دستگاه‌های اجرایی دارای ماهیت ملی را می‌توان این‌گونه برشمرد:

- دستگاه‌های اجرایی و فعالیت‌های مرتبط با آنها که حکم سیاستگذاری یا نظارت عالی را برای کشور دارند و شمول اثر این فعالیت‌ها مربوط به حوزه‌های فعالیت خارجی یا عمومی کل کشور است (مانند مرکز سه قوه و برخی وزارتخانه‌ها یا نهادها)،

- دستگاه اجرایی و فعالیت‌های مرتبط با آن، حکم راهبری اجرایی یا سیاستگذاری بخشی را داراست و به‌عنوان دستگاه اصلی وظیفه هماهنگی دستگاه‌های استانی تابعه را دارد (مانند بخش ملی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها)،
- ارگان‌های نظامی (و نه انتظامی) و امنیتی،

- دستگاه‌هایی که فقط یک مجموعه مرکزی و ملی دارند و تفکیک عملیات استانی آنها نیازمند پایگاه داده خاص و طبقه‌بندی شده است که در وضعیت کنونی این تمایز امکان‌پذیر نیست (مانند اعتبارات مربوط به برخی صندوق‌های بیمه)، در یک نتیجه کلی می‌توان ادعا کرد که اعتبارات مندرج در قانون بودجه سالیانه بجز در چهار مورد فوق‌الذکر، حتی اگر قابل تفویض به استان‌ها نباشد، می‌تواند قابل تقسیم به استان‌ها باشد. همچنین می‌توان گفت ارائه یک بررسی کامل در این زمینه به‌دلیل کمبود اطلاعات، عدم دسترسی آسان به اطلاعات موجود و طبقه‌بندی شدن برخی اطلاعات، امکان‌پذیر نیست. اما می‌توان بررسی داده‌های مندرج در قوانین بودجه را به‌عنوان گام نخست تلقی کرد.^۲ اصول مهم و حائز اهمیت در تفکیک استانی طرح‌ها در پنج دسته زیر قابل دسته‌بندی است:^۳

۱. برای مطالعه بیشتر مراجعه شود به پیوست شماره ۱.
۲. هرچند در این راه نیز، عدم دسترسی به داده‌های دارای فرمت قابل ویرایش، مشکل اصلی محسوب شده و تحلیل را زمانبر کرده و در برخی موارد، باعث بروز خطاهایی می‌شود.
۳. اعتبارات استانی جدول (۱۰) ماده‌واحد قوانین بودجه را نیز می‌توان به این ۵ دسته افزود. اما از آنجاکه نحوه توزیع این اعتبارات و پروژه‌های آن مشخص نیست؛ این موضوع محل بحث نخواهد بود.

- برخی طرح‌ها با اعتبار ملی مربوط به دستگاه‌های ملی و در راستای وظایف حاکمیتی دستگاه‌ها اجرایی می‌شوند که مشخصه تفکیک استانی ندارند.
- برخی دیگر از طرح‌های با اعتبار ملی میان همه استان‌ها (یا بسیاری از استان‌ها) مشترک‌اند و در سطح طرح، که در قانون ذکر می‌شود، امکان تفکیک ندارند و به احتمال زیاد در سطح پروژه قابلیت تفکیک دارند که به دلیل عدم دسترسی به این سطح از اطلاعات، در این مطالعه امکان محاسبه اعتبار آن وجود ندارد.^۱
- دسته سوم شامل طرح‌هایی با اعتبار ملی است که بین چند استان مشخص تعریف شده‌اند. این طرح‌ها هرچند قابلیت تشخیص استان‌های برخوردار از آن طرح‌ها را دارند، اما به دلیل مشخص نبودن سهم هر استان از اعتبارات آن طرح، امکان محاسبه سهم اعتباری هر استان وجود ندارد.
- طرح‌هایی با اعتبار ملی که براساس نام طرح قابلیت تفکیک استانی را دارا بوده و مکان اجرای طرح کاملاً مشهود و ویژه یک استان است. این طرح‌ها در سال‌های بررسی شده، همواره بیش از نیمی از طرح‌های ملی مندرج در پیوست یک را شامل شده‌اند.
- طرح‌هایی با اعتبار ملی که مبادله موافقتنامه آن در استان انجام می‌شود و با عنوان طرح‌های استانی ویژه قلمداد می‌شود. این طرح‌ها به‌طور کامل قابلیت تفکیک استانی دارند. تا پیش از سال ۱۳۹۷، این‌گونه طرح‌ها در قالب یک جدول مستقل در پیوست شماره (۱) قانون بودجه درج می‌شد؛ اما پس از این سال، جدول مذکور حذف شد و طرح‌های استانی ویژه به‌صورت ستاره‌دار به همراه سایر طرح‌ها در پیوست شماره (۱) قانون بودجه درج می‌شود.^۲
- از آنجا که بررسی اعتبارات هزینه‌ای، مؤکداً فارغ از نگاه صرف به جدول شماره (۱۰) ماده‌واحد قوانین بودجه از نظر ماهوی و شکلی قابلیت تفکیک استانی ندارد^۳ بنابراین گزارش حاضر مبتنی بر داده‌های پایگاه اطلاعاتی «سامانه نظارت ۴۴»^۴ سازمان برنامه و بودجه، اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته به استان‌ها از محل اعتبارات بودجه‌ای و غیربودجه‌ای را بررسی کرده است.

۳-۱. روش مطالعه

گزارش حاضر با روش تحلیلی- توصیفی انجام شده است. به عبارت دیگر تلاش شده وضعیت موجود پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در استان بررسی و به توصیف منظم و نظام‌مند وضعیت فعلی پرداخته شود. به این منظور طبقه‌بندی و توصیف طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در هر استان به شرح زیر انجام شده است:

۱. در پیوست شماره (۱) بودجه به این ردیف‌ها؛ ردیف‌های گلوبال اطلاق می‌شود.
۲. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، این طرح‌ها در پیوستی جداگانه با عنوان اطلاعات تکمیلی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ گنجانده شده است.
۳. به منظور بررسی این موارد باید اطلاعات لازم از سازمان برنامه و بودجه کشور استعلام و مطالبه شود که به دلیل ماهیت اطلاعات و گزارش، امری ناشدنی جلوه می‌کند.
۴. سامانه مذکور، تمامی پروژه‌های عمرانی استان‌ها که برای آنها موافقتنامه مبادله شده است را براساس همه اعتبارات تخصیص‌یافته اعم از بودجه‌ای و غیربودجه‌ای ارائه می‌کند.

نمودار ۱. فرایند بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان

مأخذ: مطالعات تحقیق.

درخصوص ارزیابی طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای هر استان از طبقه‌بندی زیر بهره گرفته شده است:

نمودار ۲. طبقه‌بندی طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای هر استان

مأخذ: همان.

براساس طبقه‌بندی فوق، ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان به شکل زیر ارائه شده است:

جدول ۱. ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (تعداد پروژه)

عمر پروژه	درصد تخصیص اعتبار			
	کمتر از ۵ سال	بین ۵ تا ۱۰ سال	بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۲۰ سال و بیشتر
کمتر از ۲۰ درصد				
بین ۲۰ تا ۴۰ درصد				
بین ۴۰ تا ۶۰ درصد				
بین ۶۰ تا ۸۰ درصد				
۸۰ درصد و بیشتر				

مأخذ: مطالعات تحقیق.

نحوه برخورد با هریک از مناطق ماتریس عمر - تخصیص فوق در جدول زیر تبیین شده است:

جدول ۲. اولویت‌بندی پروژه‌های موجود در ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان و ارائه پیشنهادهایی برای مواجهه با پروژه‌های موجود در هر اولویت

اولویت	گروه	پیشنهاد نحوه برخورد	توضیحات
۱	طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد)	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر تصمیم‌گیری در خصوص توقف، اصلاح یا واگذاری یا ادامه پروژه 	چشم‌انداز کوتاه‌مدتی برای اتمام آنها متصور نیست.
۲	طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر اتمام یا اصلاح پروژه 	به دلیل تخصیص بخش قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز پروژه، گزینه توقف چندان مطرح نیست.
۳	طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)	<ul style="list-style-type: none"> تخصیص اعتبار باقیمانده و اتمام پروژه 	از وضعیت مناسبی نسبت به سایر گروه‌ها برخوردارند.
۴	طول عمر متوسط (۱۰ تا ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد) یا طول عمر متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط (۴۰ تا ۸۰ درصد)	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر پروژه‌های قدیمی‌تر تصمیم‌گیری در خصوص توقف، اصلاح یا واگذاری یا ادامه پروژه 	شرایط بینابینی نسبت به دو اولویت نخست دارند، اما با توجه به شرایط متعادل‌تر آنها در اولویت چهارم قرار گرفته‌اند.
۵	طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط و کمتر (کمتر از ۸۰ درصد)	<ul style="list-style-type: none"> نظارت بر پروژه با هدف پیشگیری از انحراف فرایند اجرایی 	هنوز انحراف جدی در خصوص میزان پیشرفت پروژه رخ نداده است.

مأخذ: همان.

همچنین ارزیابی اندازه پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان برحسب اعتبار پروژه صورت پذیرفته است. لازم به ذکر است با توجه به نتایج جلسات هم‌اندیشی با کارشناسان سازمان برنامه و بودجه و خبرگان حوزه مورد بررسی، در حال حاضر طبقه‌بندی مشخصی برای ارزیابی اندازه پروژه‌های تملک دارایی‌های

سرمایه‌ای وجود ندارد و تعاریف به کار رفته در این گزارش در خصوص طول عمر، صرفاً تعاریف عملیاتی ناظر به این گزارش است. بر این اساس دسته‌بندی مذکور عبارت است از:

- پروژه‌های بسیار کوچک: کمتر از ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار،
- پروژه‌های کوچک: بین ۱۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های متوسط: بین ۱ تا ۵ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های بزرگ: بین ۵ تا ۵۰ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های بسیار بزرگ: بیش از ۵۰ میلیارد تومان اعتبار.

درنهایت، به منظور ارائه تحلیل‌های تکمیلی، ماتریس اولویت-اندازه برای هر استان به شکل زیر تهیه شده است:

جدول ۳. ماتریس اندازه-اولویت برحسب تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان

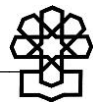
اندازه پروژه	اولویت پروژه	اولویت ۱	اولویت ۲	اولویت ۳	اولویت ۴	اولویت ۵	جمع
بسیار کوچک							
کوچک							
متوسط							
بزرگ							
بسیار بزرگ							
جمع							

مأخذ: همان.

۴-۱. محدودیت‌های مطالعه

گزارش حاضر مشابه بسیاری از پژوهش‌های مبتنی بر آمار و داده، مشمول سطحی از محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر بوده است. در ادامه به مهم‌ترین محدودیت‌ها اشاره شده است:

- این گزارش بر اساس مستند طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در سال ۱۳۹۸ انجام شده است. از این رو، پروژه‌هایی که تا پیش از سال ۱۳۹۸ خاتمه یافته‌اند اساساً جایی در تحلیل حاضر ندارند.
- به دلیل کمبود اطلاعات و عدم دسترسی آسان به همه اطلاعات موجود، امکان ارائه یک بررسی صد درصدی و کامل وجود ندارد.
- برخی مصارف بودجه‌ای به دلیل ماهیت ملی آنها امکان تخصیص به استان‌ها را ندارند.
- قرار داشتن بخشی از پروژه‌های مورد بررسی در طبقه طرح‌های مستمر و ویژگی سالیانه بودن آنها، قضاوت در مورد تکرار پروژه‌های مذکور در بودجه‌های سنواتی را دشوار می‌کند.
- با توجه به اینکه مفهوم طرح در بُعد ملی و استانی با هم تفاوت‌هایی دارند و طرح در سطح ملی، مستقل و در سطح استان متأثر از چند پروژه است، امکان دارد طولانی شدن طول عمر یک پروژه از یک طرح منجر به طولانی شدن عمر طرح شود. در حالی که سایر پروژه‌های طرح مورد نظر ممکن است مدت‌ها قبل خاتمه یافته باشند.

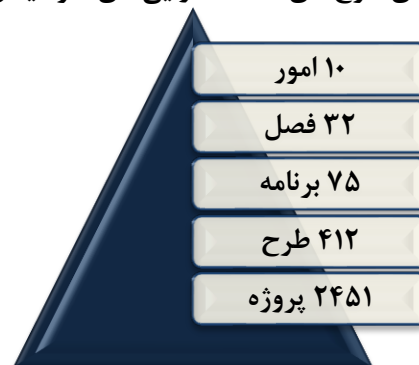

- برخی از پروژه‌های جاری در استان‌ها محصول تصمیم‌گیری و سیاستگذاری‌های مسئولان استانی نبوده و به انحاء مختلف و از محل منابع غیراستانی آغاز شده‌اند؛ از این رو، نمی‌توان طولانی شدن آنها را به عملکرد استان نسبت داد.
- در خصوص توزیع جغرافیایی پروژه‌ها در سطح استان‌ها باید به این نکته دقت شود که در برخی موارد، مکان استراتژیک برای بارگذاری پروژه‌ها مرکز استان بوده و عملاً بخشی از عدم توازن در توزیع پروژه‌های عمرانی در سطح استان اجتناب‌ناپذیر است.
- از سال ۱۳۹۲ گزارش پیشرفت فیزیکی پروژه‌های عمرانی ارائه نشده است و این موضوع می‌تواند تحلیل‌ها و پیشنهادهای ارائه شده در خصوص مواجهه با پروژه‌های مذکور را تا حدی دچار کاستی کند.

۲. طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در سال ۱۳۹۸

با توجه به بررسی‌های صورت گرفته، در سال ۱۳۹۸ در استان بوشهر، ۲۴۵۱ پروژه فعال در قالب ۴۱۲ طرح عمرانی وجود داشته است که قدیمی‌ترین آنها از سال ۱۳۷۰ آغاز شده و نزدیک به سه دهه از عمر آن گذشته است. شایان ذکر است، طرح‌های عمرانی استان بوشهر، در قالب ۱۰ امور، ۳۲ فصل و ۷۵ برنامه مختلف طبقه‌بندی شده‌اند:

نمودار ۳. طبقه‌بندی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر

مأخذ: محاسبات تحقیق براساس قوانین بودجه سنواتی کل کشور و مستند طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در سال ۱۳۹۸.

همچنین در نمودار زیر، خلاصه‌ای از وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر، گزارش شده است:

نمودار ۴. خلاصه وضعیت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر

مأخذ: همان.

۲-۱. بررسی موضوعی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر

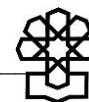
به‌منظور بررسی موضوعی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان، طرح‌های یاد شده براساس «امور»، «فصول» و «برنامه‌های مختلف»، مذاقه و کندوکاو شده است:

۲-۱-۱. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب امور

همان‌گونه که مورد اشاره قرار گرفت، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در مجموع در قالب ۱۰ امور مختلف، تعریف شده‌اند که این امور عبارتند از:

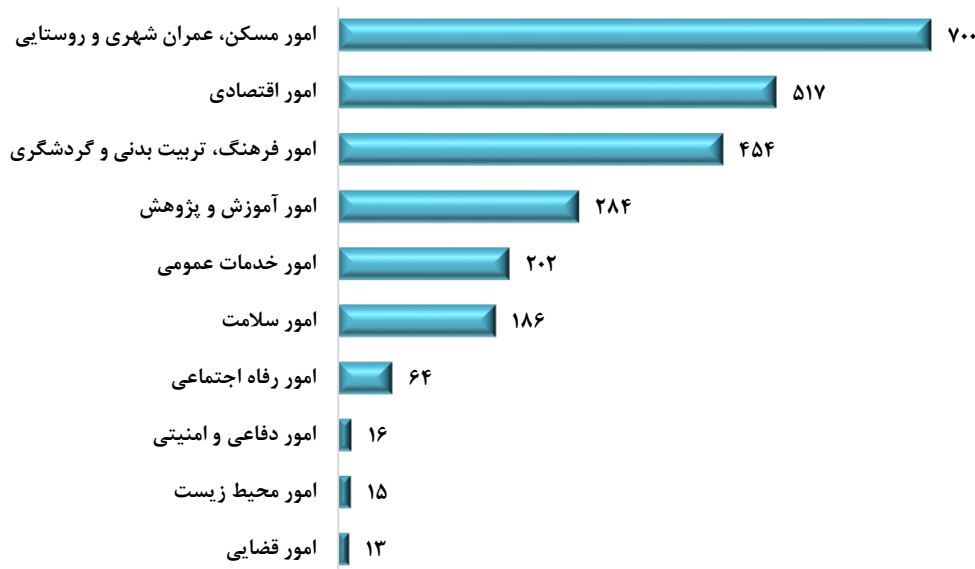
- امور اقتصادی،
- امور مسکن، عمران شهری و روستایی،
- امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری،
- امور سلامت،
- امور آموزش و پژوهش،
- امور خدمات عمومی،
- امور قضایی،
- امور رفاه اجتماعی،
- امور دفاعی و امنیتی،
- امور محیط زیست.

با توجه به بررسی‌های صورت گرفته «امور اقتصادی»، «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» و «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» از جمله مهم‌ترین امور در برنامه‌های عمرانی استان بوشهر محسوب می‌شوند. همان‌گونه که

در نمودار زیر مشخص است، از ۲۴۵۱ پروژه عمرانی استان بوشهر، ۷۰۰ پروژه در قالب «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» ۵۱۷ پروژه در قالب «امور اقتصادی» و ۴۵۴ پروژه در قالب «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» تعریف شده است که در مجموع ۶۸/۲ درصد از کل پروژه‌های استان را شامل می‌شوند:

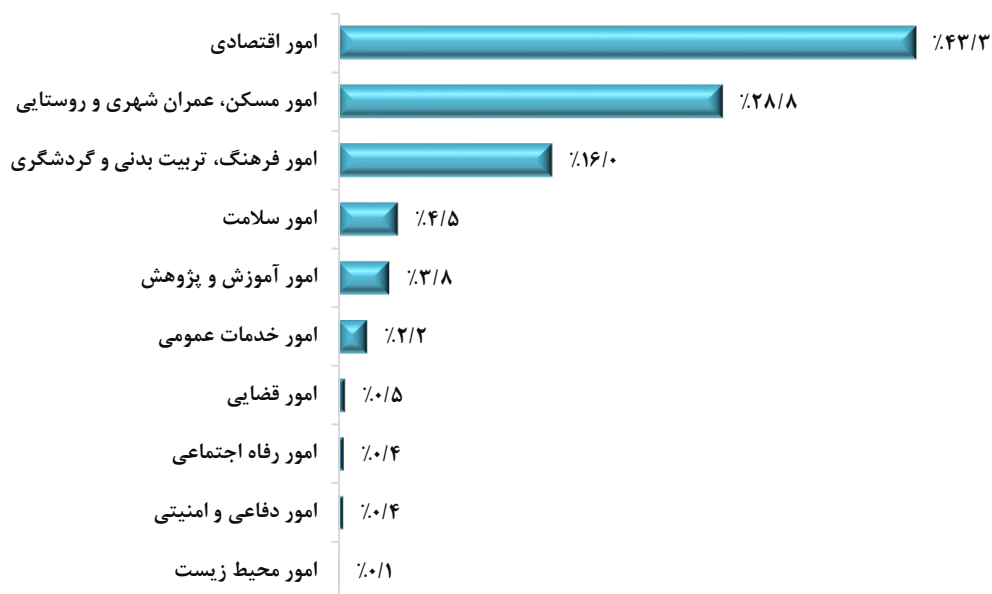
نمودار ۵. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور مختلف در استان بوشهر

مأخذ: همان.

در نمودار زیر، سهم امور مختلف از کل اعتبارات تخصیص یافته به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر نشان داده شده است. در این زمینه مشاهده می‌شود «امور اقتصادی» با اختلافی زیاد نسبت به سایر امور، سهم قابل توجهی از اعتبارات عمرانی تخصیص یافته استان را به خود اختصاص داده است. امور یادشده به‌تنهایی ۴۳/۳ درصد از اعتبارات تخصیصی استان را جذب کرده است. از این منظر، «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» و «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» به‌ترتیب با سهم ۲۸/۸ و ۱۶ درصدی در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند:

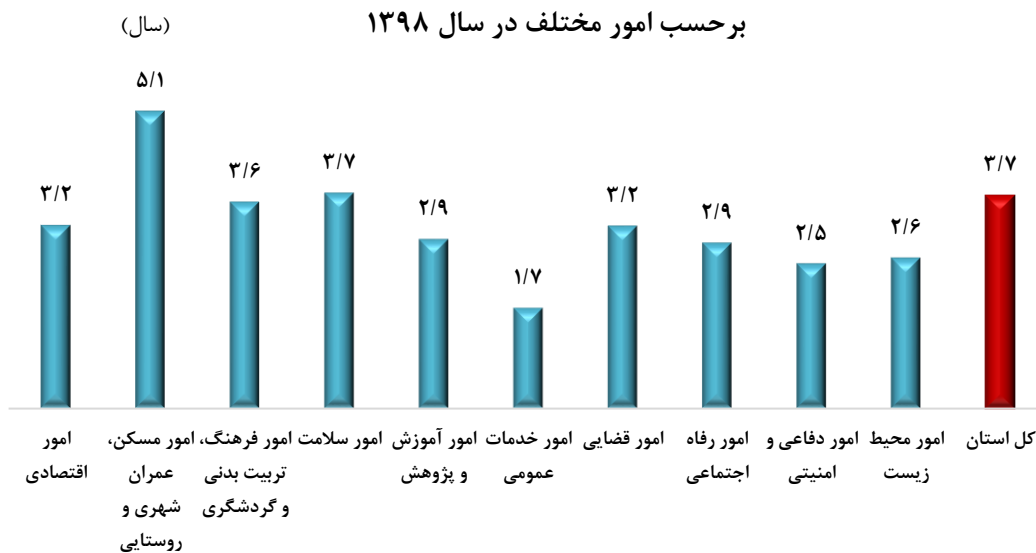
نمودار ۶. سهم امور مختلف از اعتبارات تخصیص یافته به پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در استان بوشهر

مأخذ: همان.

در نمودار زیر نیز، عمر متوسط^۱ پروژه‌های عمرانی مربوط به هر یک از امور مختلف در استان بوشهر در سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است:

نمودار ۷. عمر متوسط پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر
بر حسب امور مختلف در سال ۱۳۹۸

مأخذ: همان.

۱. عمر متوسط پروژه‌های عمرانی در استان از طریق میانگین حسابی محاسبه شده است.

با توجه به اطلاعات ارائه شده در نمودار فوق، متوسط طول عمر کل پروژه‌های عمرانی استان در سال ۱۳۹۸ معادل ۳/۷ سال است. در «امور اقتصادی»، که بیشترین سهم از اعتبارات تخصیص یافته استان را به خود اختصاص داده، میانگین طول عمر پروژه‌ها اندکی کمتر از متوسط کل استان است. لیکن بیشترین میزان متوسط عمر پروژه‌ها، مربوط به «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» است که از منظر سهم از اعتبارات تخصیصی استان در رتبه دوم قرار داشت. میانگین طول عمر پروژه‌های عمرانی امور یادشده در سال ۱۳۹۸، به بیش از ۵ سال رسیده است. در جدول زیر، خلاصه‌ای از وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر برحسب امور مختلف ارائه شده است:

جدول ۴. خلاصه وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر برحسب امور (میلیون ریال/ درصد)

عنوان امور	عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	برآورد سال‌های بعد	کل اعتبار پروژه	درصد تخصیص اعتبار
امور خدمات عمومی	۳۷۱.۵۱۶	۴۹۴.۳۹۱	۲۷۴.۸۸۱	۶۴۶.۳۹۸	۲۵۵.۲۷۱	۱.۱۲۱.۱۷۸	۵۷/۷
امور دفاعی و امنیتی	۴۹.۷۵۹	۱۰۶.۲۴۷	۵۹.۰۷۳	۱۰۸.۸۳۲	۰	۱۵۶.۰۰۶	۶۹/۸
امور قضایی	۱۲۷.۳۱۲	۴۸.۳۲۰	۲۶.۸۶۶	۱۵۴.۱۷۸	۱۱۳.۳۵۰	۲۸۸.۹۸۲	۵۳/۴
امور اقتصادی	۹.۷۹۵.۸۷۸	۵.۵۱۸.۶۹۵	۳.۰۶۸.۳۹۴	۱۲.۸۶۴.۲۷۲	۱۶.۸۵۹.۴۲۹	۳۲.۱۷۴.۰۰۲	۴۰/۰
امور محیط زیست	۸.۱۴۶	۲۴.۹۰۴	۱۳.۸۴۷	۲۱.۹۹۲	۳۰.۶۹۵	۶۳.۷۴۵	۳۴/۵
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۶۸۹۳.۹۴۴	۳۰۰۲.۰۰۲	۱.۶۶۹.۱۱۳	۸.۵۶۳.۰۵۷	۲.۹۶۰.۵۲۴	۱۲.۸۵۶.۴۷۰	۶۶/۶
امور سلامت	۸۰۱۰.۰۲۲	۹۶۰.۵۴۵	۵۳۴.۰۶۳	۱.۳۳۵.۰۸۵	۸۰۸.۴۵۳	۲.۵۷۰.۰۲۰	۵۱/۹
امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۳.۲۱۶.۹۹۲	۲.۷۸۸.۹۲۳	۱.۵۵۰.۶۴۱	۴.۷۶۷.۶۳۳	۱.۸۴۳.۴۱۱	۷.۸۴۹.۳۲۶	۶۰/۷
امور آموزش و پژوهش	۷۴۷.۵۳۵	۷۰۵.۸۹۱	۳۹۲.۴۷۵	۱.۱۴۰.۰۱۰	۴۲۳.۰۶۹	۱.۸۷۶.۴۹۵	۶۰/۸
امور رفاه اجتماعی	۷۲.۷۳۶	۹۰.۰۷۲	۵۰.۰۸۰	۱۲۲.۸۱۶	۴۱.۳۴۱	۲۰۴.۱۴۹	۶۰/۲
کل استان	۲۲.۰۸۴.۸۳۹	۱۳.۷۳۹.۹۹۰	۷.۶۳۹.۴۳۴	۲۹.۷۲۴.۲۷۴	۲۳.۳۳۵.۵۴۳	۵۹.۱۶۰.۳۷۲	۵۰/۲

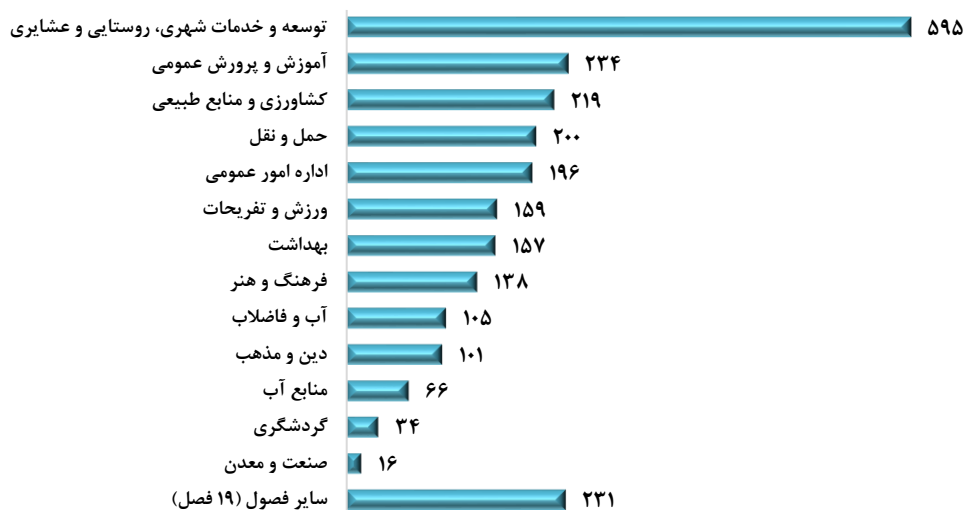
مأخذ: همان.

* براساس خلاصه گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور منتشره توسط دیوان محاسبات کشور، ضریب تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۸ معادل ۵۵/۶ درصد بوده است. بنابراین میزان تخصیص اعتبار پروژه‌ها در سال یاد شده براساس این ضریب برآورد شده است.

۲-۱-۲. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب فصل

طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در قالب ۳۲ فصل مختلف تعریف شده‌اند. در این زمینه، فصل‌های «توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری»، «آموزش و پرورش عمومی» و «کشاورزی و منابع طبیعی» به ترتیب با ۵۹۵، ۲۳۴ و ۲۱۹ پروژه، بیشترین پروژه‌های عمرانی استان را به خود اختصاص داده و مجموعاً ۴۲/۸ درصد از ۲۴۵۱ پروژه استان را دربرگرفته‌اند. شایان ذکر است، ۱۹ فصل که سهم هریک از آنها از کل اعتبارات تخصیص یافته استان کمتر از ۱ درصد بوده است در قالب طبقه «سایر فصول» تجمیع شده‌اند. این ۱۹ فصل، مجموعاً ۲۳۱ پروژه معادل ۹/۴ درصد از کل پروژه‌های عمرانی استان را شامل می‌شوند:

نمودار ۸. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب فصول مختلف در استان بوشهر

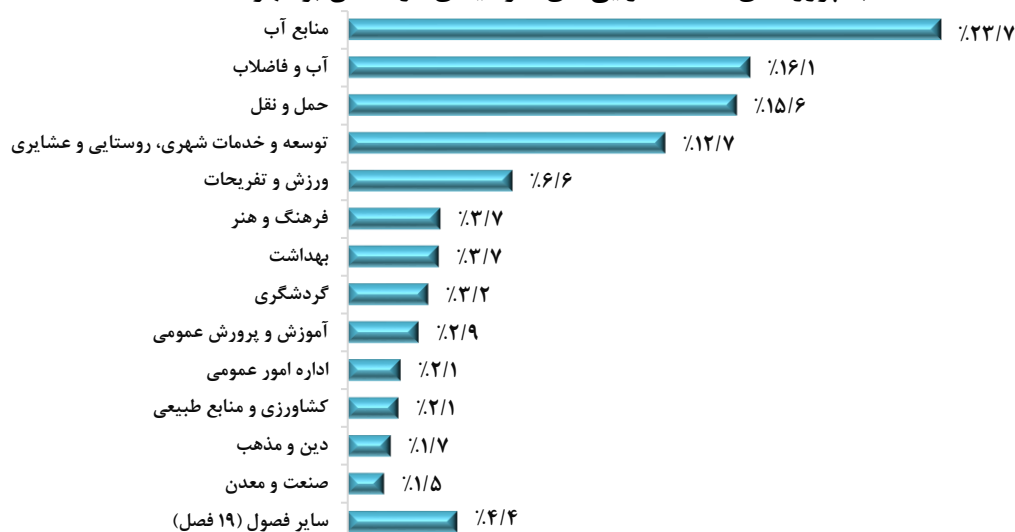

مأخذ: همان.

در نمودار زیر، سهم فصول مختلف از کل اعتبارات تخصیص یافته به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر نشان داده شده است. بر این اساس مشاهده می‌شود فصل «منابع آب» که صرفاً شامل ۶۶ پروژه معادل ۲/۷ درصد از کل پروژه‌های استان می‌شود، با سهم ۲۳/۷ درصدی از کل اعتبارات تخصیص یافته، در رتبه نخست قرار گرفته است. از این منظر، فصل‌های «آب و فاضلاب» و «حمل و نقل» به ترتیب با ۱۶/۱ و ۱۵/۶ درصد سهم از کل اعتبارات عمرانی تخصیص یافته استان، در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند. همچنین ۱۰ فصل مهم دیگر که در برگیرنده ۷۵/۴ درصد از پروژه‌های عمرانی استان هستند، ۴۰/۲ درصد از اعتبارات تخصیص یافته استان سهم داشته‌اند و سهم سایر فصول (۱۹ فصل) تنها ۴/۴ درصد بوده است:

نمودار ۹. سهم فصول مختلف از اعتبارات تخصیص یافته

به پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در استان بوشهر

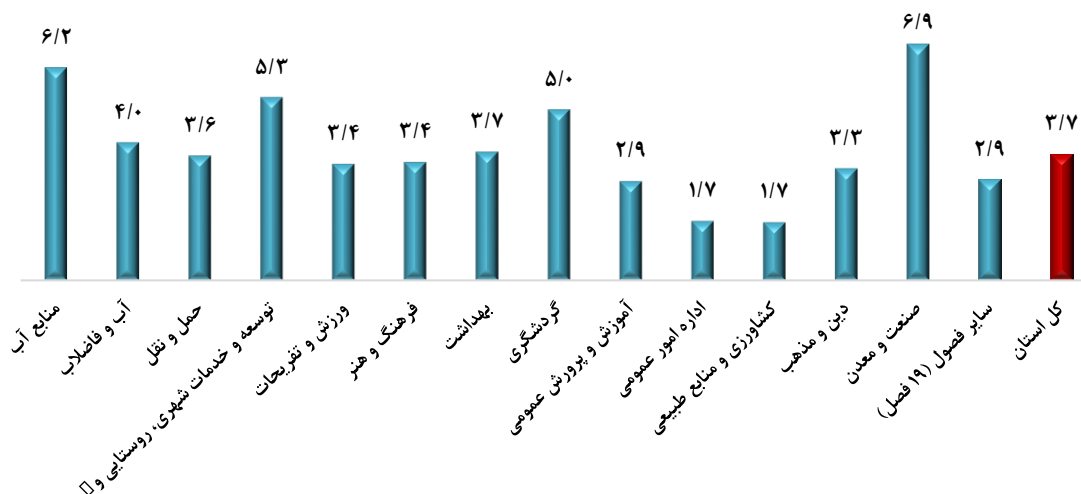

مأخذ: همان.

در نمودار زیر نیز، عمر متوسط پروژه‌های عمرانی مربوط به هریک از فصول مختلف در استان بوشهر در سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است:

نمودار ۱۰. عمر متوسط پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب فصول مختلف در سال ۱۳۹۸ (سال)

مأخذ: همان.

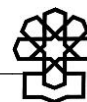
با توجه به اطلاعات ارائه شده در نمودار فوق، متوسط طول عمر کل پروژه‌های عمرانی استان در سال ۱۳۹۸ معادل ۳/۷ سال است. در فصول «منابع آب» و «آب و فاضلاب» که بیشترین سهم از اعتبارات تخصیص یافته استان را به خود اختصاص داده‌اند، میانگین طول عمر پروژه‌ها (به ترتیب ۶/۲ و ۴ سال) از متوسط کل استان بیشتر است. همچنین بیشترین میزان متوسط عمر پروژه‌ها به فصل «صنعت و معدن» مربوط می‌شود که میانگین طول عمر ۱۶ پروژه عمرانی این فصل در سال ۱۳۹۸ به ۶/۹ سال رسیده است.

در جدول زیر، خلاصه‌ای از وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر برحسب فصول مختلف ارائه شده است:

جدول ۵. خلاصه وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر بر حسب فصل (میلیون ریال / درصد)

عنوان فصل	عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	برآورد سال‌های بعد	کل اعتبار پروژه	درصد تخصیص اعتبار
فصل منابع آب	۵.۵۳۶.۹۹۴	۲.۷۱۴.۷۳۶	۱.۵۰۹.۳۹۳	۷.۰۴۶.۳۸۷	۱۱.۷۴۱.۶۶۰	۱۹.۹۹۳.۳۹۰	۳۵/۲
فصل آب و فاضلاب	۴.۰۰۷.۵۸۸	۱.۳۹۸.۱۸۷	۷۷۷.۳۹۲	۴.۷۸۴.۹۸۰	۱.۶۹۰.۸۱۳	۷.۰۹۶.۵۸۸	۶۷/۴
فصل حمل و نقل	۳.۵۳۰.۰۴۸	۱.۹۶۶.۵۲۳	۱.۰۹۳.۳۸۷	۴.۶۲۳.۴۳۵	۳.۷۳۳.۰۳۹	۹.۲۲۹.۶۱۰	۵۰/۱
فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲.۸۸۶.۳۵۵	۱.۶۰۳.۸۱۵	۸۹۱.۷۲۱	۳.۷۷۸.۰۷۷	۱.۲۶۹.۷۱۱	۵.۷۵۹.۸۸۱	۶۵/۶
فصل ورزش و تفریحات	۱.۲۳۹.۹۹۵	۱.۳۰۰.۱۸۲	۷۲۲.۹۰۱	۱.۹۶۲.۸۹۶	۱.۱۸۹.۶۰۲	۳.۷۲۹.۷۷۹	۵۲/۶
فصل فرهنگ و هنر	۶۸۰.۷۵۳	۷۷۱.۱۱۰	۴۲۸.۷۳۷	۱.۱۰۹.۴۹۰	۲۹۳.۹۲۰	۱.۷۴۵.۷۸۳	۶۳/۶
فصل بهداشت	۶۳۲.۰۳۸	۸۲۵.۰۸۱	۴۵۸.۷۴۵	۱.۰۹۰.۷۸۳	۷۵۱.۲۰۷	۲.۲۰۸.۳۲۶	۴۹/۴
فصل گردشگری	۷۲۵.۳۲۰	۴۳۰.۶۷۵	۲۳۹.۴۵۵	۹۶۴.۷۷۵	۱۵۹.۸۶۲	۱.۳۱۵.۸۵۷	۷۳/۳
فصل آموزش و پرورش عمومی	۵۷۲.۰۹۲	۵۰۱.۲۲۹	۲۷۸.۶۸۳	۸۵۰.۷۷۵	۳۷۲.۳۸۰	۱.۴۴۵.۷۰۱	۵۸/۸
فصل اداره امور عمومی	۳۶۵.۹۱۶	۴۸۶.۲۹۱	۲۷۰.۳۷۸	۶۳۶.۲۹۴	۲۵۲.۸۸۱	۱.۱۰۵.۰۸۸	۵۷/۶
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۳۲۲.۶۰۵	۵۱۶.۴۶۹	۲۸۷.۱۵۷	۶۰۹.۷۶۲	۸۵۴.۱۹۳	۱.۶۹۳.۲۶۷	۳۶/۰
فصل دین و مذهب	۴۰۴.۵۲۶	۲۰۶.۲۷۶	۱۱۴.۶۸۹	۵۱۹.۲۱۵	۱۷۰.۰۲۷	۷۸۰.۸۲۹	۶۶/۵
فصل صنعت و معدن	۴۰۵.۲۳۱	۶۱۲.۰۰۰	۳۴۰.۲۷	۴۳۹.۲۵۸	۶۰.۵۶۱	۵۲۶.۹۹۲	۸۳/۴
فصل درمان	۱۶۸.۹۸۴	۱۳۵.۴۶۴	۷۵.۳۱۸	۲۴۴.۳۰۲	۵۷.۲۴۶	۳۶۱.۶۹۴	۶۷/۵
فصل میراث فرهنگی	۱۶۶.۰۵۸	۳۴.۷۸۰	۱۹.۳۳۸	۱۸۵.۳۹۶	۲۹.۵۰۰	۲۳۰.۳۳۸	۸۰/۵
فصل اداره امور قضایی	۱۲۷.۳۱۲	۴۸.۳۲۰	۲۶.۸۶۶	۱۵۴.۱۷۸	۱۱۳.۳۵۰	۲۸۸.۹۸۲	۵۳/۴
فصل انرژی	۱.۰۰۰	۲۵۴.۳۶۷	۱۴۱.۴۲۸	۱۴۲.۴۲۸	۴۶۷.۴۷۶	۷۲۲.۸۴۳	۱۹/۷
فصل پژوهش‌های توسعه‌ای	۸۰.۰۶۳	۹۵.۰۲۰	۵۲.۸۳۱	۱۳۲.۸۹۴	۲۵.۲۰۰	۲۰۰.۲۸۳	۶۶/۴
فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی	۸۴.۰۹۱	۸۷.۰۳۱	۴۸.۳۸۹	۱۳۲.۴۸۰	۲۵.۴۸۹	۱۹۶.۶۱۱	۶۷/۴
فصل دفاع	۴۹.۷۵۹	۵۴.۵۷۷	۳۰.۳۴۵	۸۰.۱۰۴	۰	۱۰۴.۳۳۶	۷۶/۸
فصل حمایتی	۴۷.۳۵۷	۴۶.۴۵۷	۲۵.۸۳۰	۷۳.۱۸۷	۲۱.۱۴۱	۱۱۴.۹۵۵	۶۳/۷
فصل امداد و نجات	۲۴.۰۳۹	۳۹.۶۱۵	۲۲.۰۲۶	۴۶.۰۶۵	۲۰.۲۰۰	۸۳.۸۵۴	۵۴/۹
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۰	۵۱.۶۷۰	۲۸.۷۲۹	۲۸.۷۲۹	۰	۵۱.۶۷۰	۵۵/۶
فصل آموزش عالی	۱۱.۲۸۹	۲۲.۶۱۱	۱۲.۵۷۲	۲۳.۸۶۰	۰	۳۳.۹۰۰	۷۰/۴
فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	۷.۴۹۷	۱۸.۰۰۴	۱۰.۰۱۰	۱۷.۵۰۷	۱۳.۵۹۵	۳۹.۰۹۶	۴۴/۸
فصل رسانه	۰	۳۰.۰۰۰	۱۶.۶۸۰	۱۶.۶۸۰	۰	۳۰.۰۰۰	۵۵/۶
فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	۵.۶۰۰	۸.۱۰۰	۴.۵۰۴	۱۰.۱۰۴	۲.۳۹۰	۱۶.۰۹۰	۶۲/۸
فصل صنایع دستی	۰	۱۵.۰۰۰	۸.۳۴۰	۸.۳۴۰	۰	۱۵.۰۰۰	۵۵/۶
فصل کاهش آلودگی	۶۴۹	۶.۹۰۰	۳.۸۳۶	۴.۴۸۵	۱۷.۱۰۰	۲۴.۶۴۹	۱۸/۲
فصل توانبخشی	۱.۳۴۰	۴.۰۰۰	۲.۲۲۴	۳.۵۶۴	۰	۵.۳۴۰	۶۶/۷
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	۰	۵.۴۰۰	۳.۰۰۲	۳.۰۰۲	۲.۵۰۰	۷.۹۰۰	۳۸/۰
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۳۴۰	۹۰۰	۵۰۰	۸۴۰	۵۰۰	۱.۷۴۰	۴۸/۳
کل استان	۲۲.۰۸۴.۸۳۹	۱۳.۷۳۹.۹۹۰	۷.۶۳۹.۴۳۴	۲۹.۷۲۴.۲۷۴	۲۳.۳۳۵.۵۴۳	۵۹.۱۶۰.۳۷۲	۵۰/۲

مأخذ: همان.

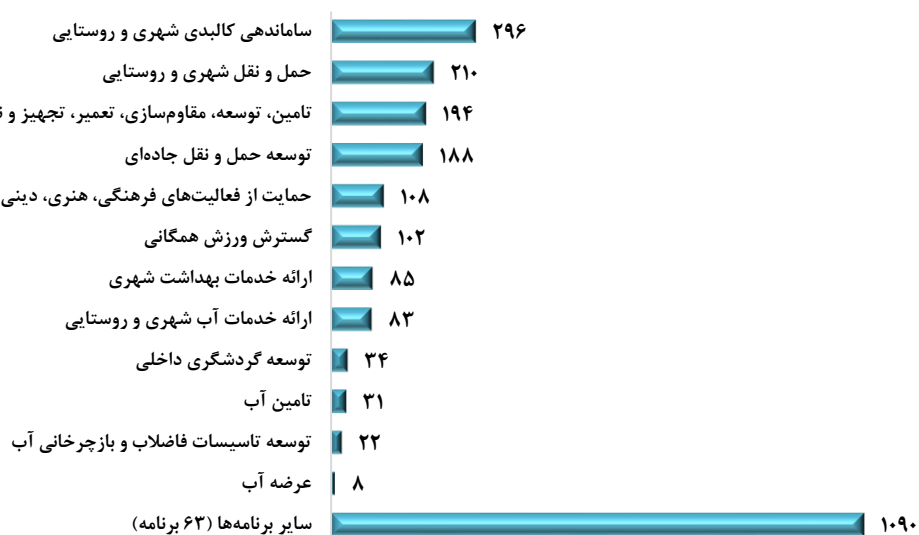

* براساس خلاصه گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور منتشره توسط دیوان محاسبات کشور، ضریب تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۸ معادل ۵۵/۶ درصد بوده است. بنابراین میزان تخصیص اعتبار پروژه‌ها در سال یاد شده براساس این ضریب برآورد شده است. براساس اطلاعات مندرج در جدول فوق، نسبت تخصیص اعتبار فصل «منابع آب» که به‌تنهایی حدود ۲۴ درصد کل اعتبارات تخصیص‌یافته به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را به‌خود اختصاص داده، اندک و معادل ۳۵/۲ درصد است و هنوز در حدود ۶۵ درصد از اعتبارات مورد نیاز پروژه‌های عمرانی فصل یادشده تخصیص داده نشده است. همچنین از میان ۱۲ فصل مهم دیگر استان، وضعیت تخصیص اعتبار فصل «کشاورزی و منابع طبیعی» تقریباً مشابه فصل «منابع آب» بوده و درصد تخصیص اعتبار آن ۳۶ درصد است. ازسوی دیگر، ۵ فصل «بهداشت»، «حمل‌ونقل»، «ورزش و تفریحات»، «اداره امور عمومی» و «آموزش‌وپرورش عمومی» از وضعیت نسبتاً مساعدتری برخوردارند و بین ۴۹ تا ۵۹ درصد از اعتبارات مورد نیاز آنها تخصیص داده شده است. همچنین ۶ فصل «فرهنگ و هنر»، «توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری»، «دین و مذهب»، «آب و فاضلاب»، «گردشگری» و «صنعت و معدن»، با برخورداری از نسبت تخصیص اعتبار بین ۶۳ تا ۸۴ درصد، وضعیت مطلوب‌تری دارند.

۳-۱-۲. بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب برنامه

طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر، در قالب ۷۵ برنامه مختلف، تعریف شده‌اند. در این میان، ۱۲ برنامه، دربرگیرنده ۱۳۶۱ پروژه عمرانی استان هستند و در مجموع ۸۰/۵ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته استان را به‌خود اختصاص داده‌اند. به‌این‌ترتیب، ۶۳ برنامه دیگر استان، ضمن شامل شدن ۱۰۹۰ پروژه عمرانی صرفاً ۱۹/۵ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته استان سهم داشته‌اند. در این خصوص، تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب برنامه‌های مختلف، در نمودار زیر نشان داده شده است:

نمودار ۱۱. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر حسب برنامه‌های مختلف در استان بوشهر

مأخذ: همان.

همان‌گونه که در نمودار فوق مشخص است در استان بوشهر، ۲ برنامه «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی» و «حمل‌ونقل شهری و روستایی» به‌ترتیب با برخورداری از ۲۹۶ و ۲۱۰ پروژه عمرانی استان، مهم‌ترین برنامه‌ها از منظر تعداد پروژه محسوب می‌شوند.

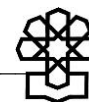
همچنین در نمودار زیر، سهم برنامه‌های مختلف از کل اعتبارات تخصیص‌یافته به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر نشان داده شده است. در این زمینه مشاهده می‌شود ۱۵/۵ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته استان به برنامه «توسعه حمل‌ونقل جاده‌ای» اختصاص داده شده است. از این منظر برنامه‌های «تأمین آب» و «ارائه خدمات آب شهری و روستایی» به‌ترتیب با سهم ۱۴/۲ و ۹ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص‌یافته استان در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند:

نمودار ۱۲. سهم برنامه‌های مختلف از اعتبارات تخصیص‌یافته به پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در استان بوشهر

مأخذ: همان.

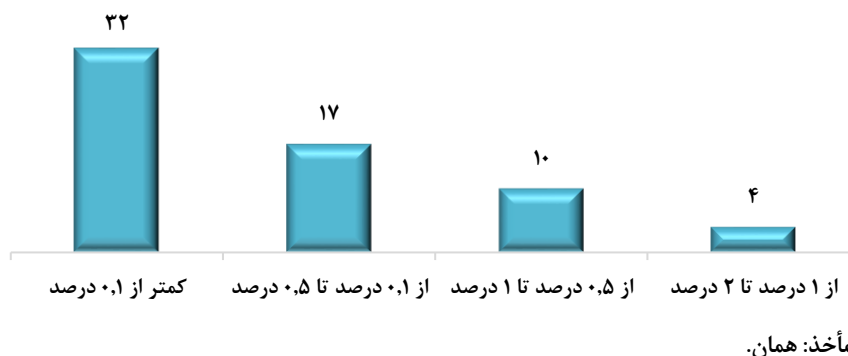
شایان ذکر است در میان ۶۳ برنامه استان که براساس اطلاعات مندرج در نمودار فوق مجموعاً ۱۹/۵ درصد از اعتبارات تخصیص‌یافته استان سهم داشته‌اند، سهم ۳۲ برنامه بسیار ناچیز و کمتر از ۰/۱ درصد بوده است. ۱۷ برنامه بین ۰/۱ تا ۰/۵ درصد و ۱۰ برنامه نیز بین ۰/۵ تا ۱ درصد سهم داشته‌اند. درنهایت، سهم ۴ برنامه از ۶۳ برنامه یاد شده بین ۱ تا ۲ درصد بوده است:

نمودار ۱۳. بررسی وضعیت سهم ۵۶ برنامه کم‌اهمیت استان بوشهر

(تعداد برنامه)

از کل اعتبارات تخصیص یافته استان

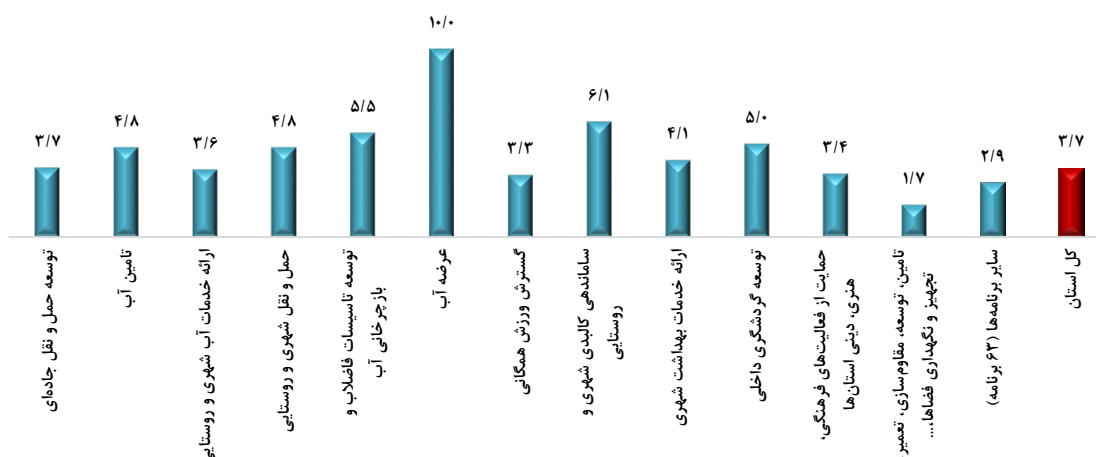

در نمودار زیر، عمر متوسط پروژه‌های عمرانی مربوط به هریک از برنامه‌های مختلف در استان بوشهر در سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است:

نمودار ۱۴. عمر متوسط پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر

(سال)

بر حسب برنامه‌های مختلف در سال ۱۳۹۸

با توجه به اطلاعات ارائه شده در نمودار فوق، ملاحظه می‌شود برنامه‌های «عرضه آب»، «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی»، «توسعه تأسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب» و «توسعه گردشگری داخلی» بیشترین متوسط طول عمر را در میان برنامه‌های عمرانی استان بوشهر دارند.

خلاصه وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر بر حسب برنامه‌های مختلف، در پیوست گزارش ارائه شده است. براساس اطلاعات مندرج در جدول پیوست، نسبت تخصیص اعتبار برنامه «توسعه حمل و نقل جاده‌ای» که به تنهایی ۱۵/۵ درصد کل اعتبارات تخصیص یافته به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را به خود اختصاص داده، معادل ۵۰/۱ درصد بوده و حدود نیمی از اعتبارات مورد نیاز پروژه‌های عمرانی برنامه مذکور، تخصیص داده نشده است.

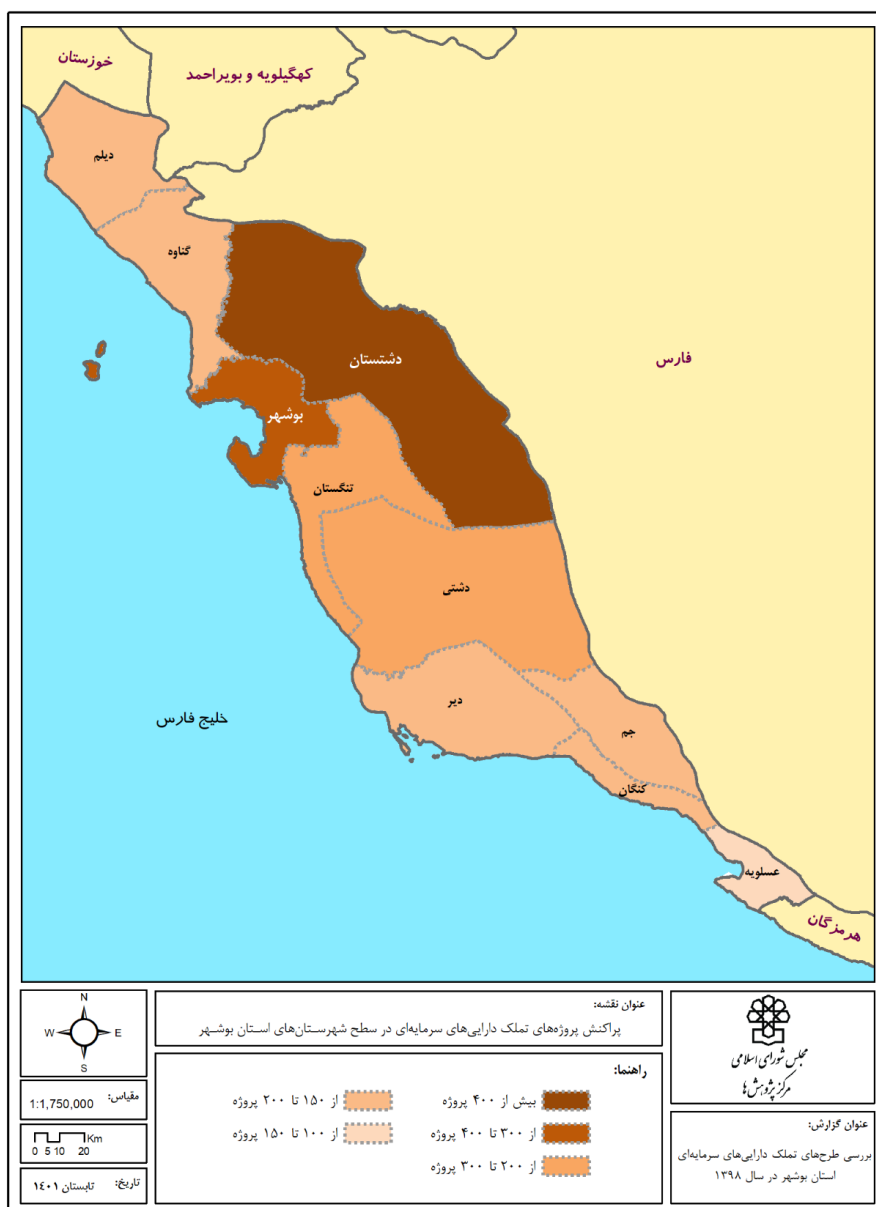
همچنین وضعیت تخصیص اعتبار ۱۱ برنامه مهم دیگر استان نیز بین ۲۹ تا ۹۲ درصد متغیر بوده و از میان آنها، برنامه‌های «توسعه گردشگری داخلی»، «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی» و «توسعه تأسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب» به ترتیب با برخورداری از نسبت تخصیص اعتبار ۷۳/۳ درصد، ۸۰ درصد و ۹۲/۲ درصد، وضعیت مطلوبی دارند.

شایان ذکر است، از میان ۷ برنامه عمرانی استان که از منظر درصد تخصیص اعتبار از وضعیت نسبتاً مساعدی برخوردارند و بیش از ۸۰ درصد اعتبار مورد نیاز آنها تخصیص یافته است، بجز دو برنامه «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی» و «توسعه تأسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب»، سایر برنامه‌ها شامل «بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی»، «ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت‌های صنعتی و معدنی»، «گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی»، «تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی» و «برنامه آموزش استثنائی» در استان بوشهر چندان بااهمیت محسوب نمی‌شوند. در واقع، ضمن آنکه مجموعاً ۵۵ پروژه از ۲۴۵۱ پروژه عمرانی استان را شامل می‌شوند، مجموع اعتبار پیش‌بینی شده برای آنها ۱/۴ درصد از کل اعتبار پیش‌بینی شده برای پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را تشکیل می‌دهد.

۲-۲. بررسی جغرافیایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در سطح شهرستان‌های استان

استان بوشهر ۱۰ شهرستان دارد و پروژه‌های عمرانی استان در سطح این شهرستان‌ها پراکنده شده‌اند. در نقشه زیر، توزیع جغرافیایی پروژه‌های استان در سطح شهرستان‌ها، نشان داده شده است:

نقشه ۱. پراکنش پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سطح شهرستان‌های استان بوشهر

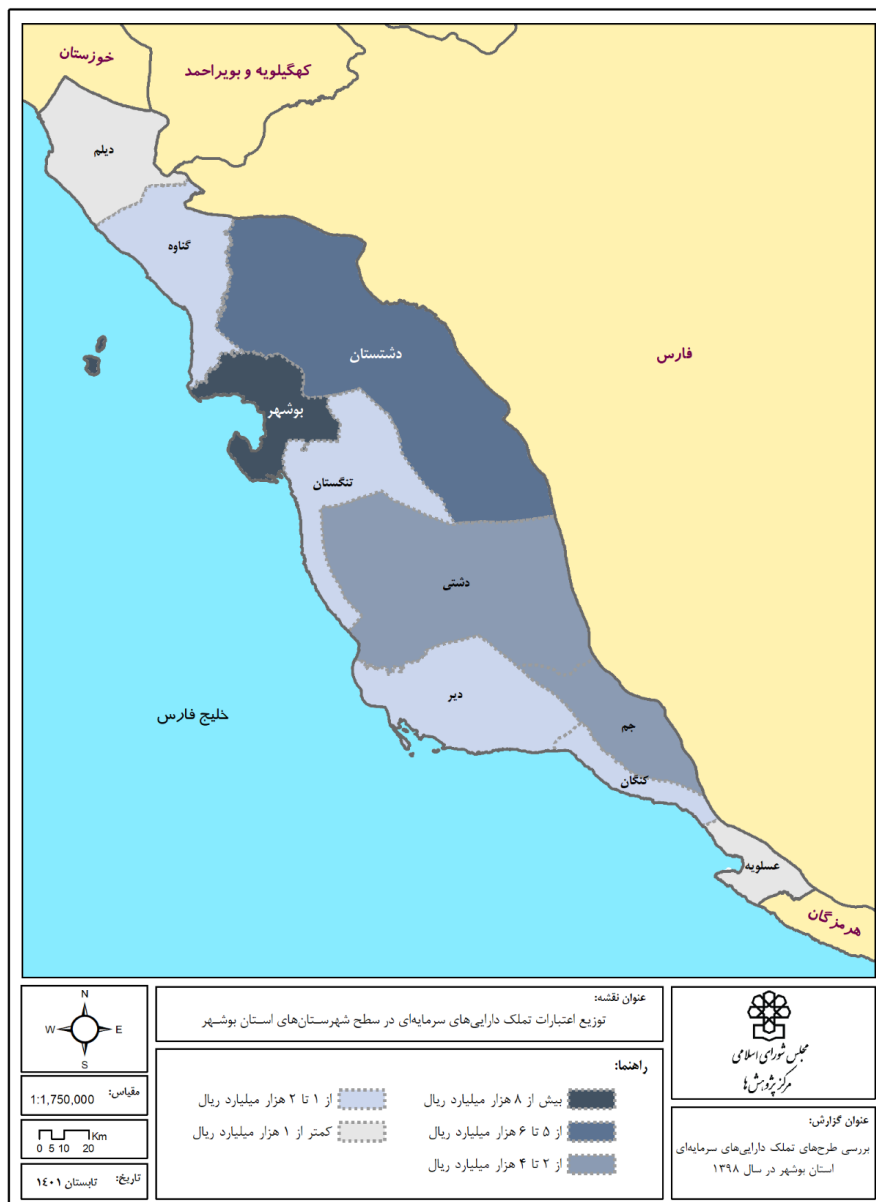

مأخذ: ترسیم شده براساس قوانین بودجه سنواتی کل کشور و مستند طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در سال ۱۳۹۸.

شایان ذکر است، از میان ۲۴۵۱ پروژه استان، ۹۷ پروژه به‌صورت بین‌شهرستانی هستند که به‌دلیل اجرای آنها در سطح بیش از یک شهرستان، تحت عنوان پروژه‌های «سطح استان»، نامیده شده‌اند و در ترسیم نقشه‌های این بخش از مطالعه لحاظ نشده‌اند. به‌رحال، از منظر توزیع جغرافیایی پروژه‌ها، در استان بوشهر، بیشترین تعداد پروژه در شهرستان‌های «دشتستان» و «بوشهر» تعریف شده است و شهرستان‌های «تنگستان» و «دشتی» در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در نقشه زیر، میزان توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سطح شهرستان‌های استان، نشان داده شده است. به‌این‌ترتیب ملاحظه می‌شود شهرستان‌های «بوشهر» و «دشتستان»، با اختلافی نسبتاً قابل توجه نسبت به سایر شهرستان‌های استان، بخش عمده اعتبارات تخصیص‌یافته استان را به‌خود اختصاص داده‌اند. از این منظر، شهرستان‌های «دشتی» و «جم» در رتبه‌های بعدی جای گرفته‌اند. به‌این‌ترتیب، با توجه به سهم نسبتاً بالای ۲ شهرستان «بوشهر» و

«دشتستان» از اعتبارات تخصیص یافته استان، عدم تعادل نسبی در توزیع اعتبارات عمرانی استان مشاهده می‌شود. این موضوع در رنگ‌بندی نقشه زیر نیز قابل مشاهده بوده زیرا متوسط اعتبار تخصیص داده شده به شهرستان‌های یادشده بیش از ۳ برابر متوسط اعتبار تخصیص یافته به ۸ شهرستان دیگر استان است.

نقشه ۲. توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سطح شهرستان‌های استان بوشهر

مأخذ: همان.

همچنین در جدول زیر، وضعیت پروژه‌های عمرانی استان به تفکیک شهرستان‌ها گزارش شده است. بر این اساس، درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها که به نوعی بیانگر میزان پیشرفت فیزیکی آنها نیز می‌باشد، در سطح شهرستان‌های

۱. شایان توجه است، ارائه گزارش پیشرفت فیزیکی پروژه‌های عمرانی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور از سال ۱۳۹۲ متوقف شده است.

استان از حدود ۳۷ درصد تا ۶۸ درصد متغیر است. در این خصوص، پروژه‌های شهرستان‌های «دشتستان»، «دشتی»، «تنگستان» و «دیر» به ترتیب با ۳۶/۸ درصد، ۴۵/۵ درصد، ۴۷/۴ درصد و ۴۹ درصد تخصیص اعتبار، کمترین میزان درصد تخصیص اعتبار را در میان شهرستان‌های استان داشته‌اند. از سوی دیگر، شهرستان‌های «گناوه»، «کنگان» و «جم»، به ترتیب با برخورداری از نسبت تخصیص اعتبار ۶۷/۵ درصد، ۶۴/۳ درصد و ۶۳/۶ درصد، تنها شهرستان‌های استان هستند که بیش از ۶۰ درصد از اعتبارات مورد نیاز پروژه‌های عمرانی خود را دریافت کرده‌اند:

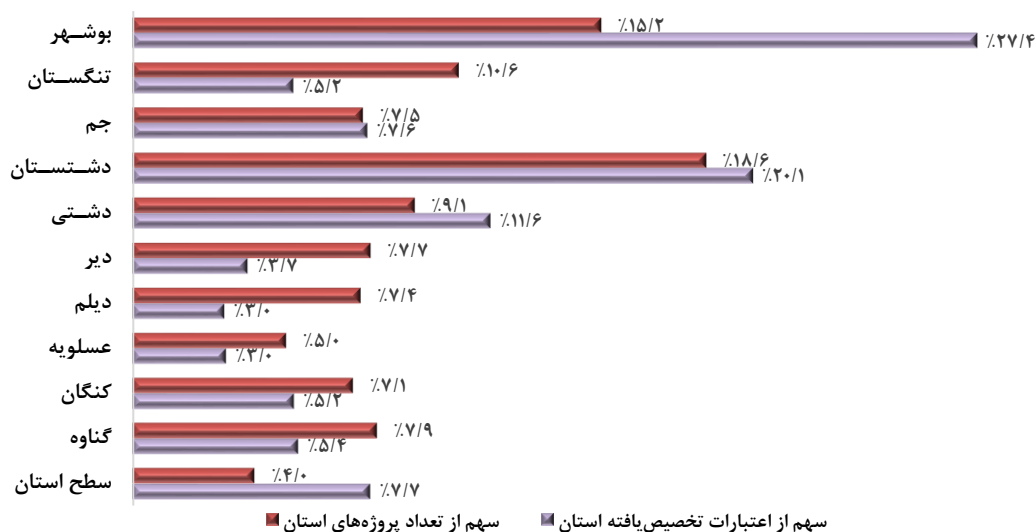
جدول ۶. خلاصه وضعیت پروژه‌های عمرانی استان بوشهر به تفکیک شهرستان‌ها (میلیون ریال/ درصد)

شهرستان	تعداد پروژه	مجموع اعتبارات اختصاص یافته به پروژه‌ها	برآورد اعتبار سال‌های بعد پروژه‌ها	کل اعتبار پروژه‌ها	درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها
بوشهر	۳۷۲	۸.۱۳۰.۳۴۱	۴.۲۵۲.۵۴۲	۱۳.۷۴۲.۱۱۱	۵۹/۲
تنگستان	۲۵۹	۱.۵۵۲.۸۱۴	۱.۳۲۱.۳۱۲	۳.۲۷۸.۴۴۱	۴۷/۴
جم	۱۸۳	۲.۲۶۴.۵۶۳	۷۷۶.۲۸۳	۳.۵۶۳.۲۳۲	۶۳/۶
دشتستان	۴۵۵	۵.۹۷۶.۰۶۵	۹.۰۳۲.۵۵۲	۱۶.۲۳۱.۳۰۱	۳۶/۸
دشتی	۲۲۴	۳.۴۴۹.۷۹۹	۳.۵۰۰.۲۳۰	۷.۵۷۳.۹۰۰	۴۵/۵
دیر	۱۸۹	۱.۱۰۹.۷۳۱	۸۸۴.۵۲۱	۲.۲۶۳.۲۵۸	۴۹/۰
دپلم	۱۸۱	۸۸۸.۳۲۴	۵۸۸.۵۴۵	۱.۶۴۰.۲۳۳	۵۴/۲
عسلویه	۱۲۲	۹۰۳.۶۳۷	۴۵۶.۷۱۵	۱.۵۹۹.۳۷۳	۵۶/۵
کنگان	۱۷۵	۱.۵۵۷.۶۱۶	۴۵۴.۶۷۹	۲.۴۲۳.۵۷۶	۶۴/۳
گناوه	۱۹۴	۱.۵۹۷.۹۵۶	۴۸۰.۱۶۸	۲.۳۶۸.۹۶۸	۶۷/۵
سطح استان (بین‌شهرستانی)	۹۷	۲.۲۹۳.۴۲۷	۱.۵۸۷.۹۹۶	۴.۴۷۵.۹۷۹	۵۱/۲
کل استان	۲.۴۵۱	۲۹.۷۲۴.۲۷۴	۲۳.۲۳۵.۵۴۳	۵۹.۱۶۰.۳۷۲	۵۰/۲

مأخذ: محاسبات تحقیق براساس قوانین بودجه سنواتی کل کشور و مستند طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در سال ۱۳۹۸.

شایان ذکر است، متوسط درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های عمرانی شهرستان‌های استان بوشهر در سطح متوسط است؛ به گونه‌ای که این نسبت در سطح کل استان معادل ۵۰/۲ درصد است. به‌منظور تشریح بهتر وضعیت پروژه‌های عمرانی استان بوشهر در سطح شهرستان‌ها، در نمودار زیر سهم هریک از شهرستان‌های استان از تعداد پروژه‌ها و اعتبارات عمرانی تخصیص یافته کل استان نشان داده شده است. به این ترتیب، ملاحظه می‌شود ۲۷/۴ درصد از کل اعتبارات عمرانی تخصیص یافته استان به پروژه‌های شهرستان «بوشهر» تعلق یافته؛ شهرستان یادشده ۱۵/۲ درصد از تعداد کل پروژه‌های عمرانی استان را به خود اختصاص داده است. همچنین شهرستان «دشتستان» ضمن برخورداری از ۱۸/۶ درصد از پروژه‌های عمرانی استان، ۲۰/۱ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص یافته استان را جذب کرده است. در سوی مقابل، شهرستان «تنگستان» علی‌رغم سهم ۱۰/۶ درصدی از کل پروژه‌های عمرانی استان، صرفاً ۵/۲ درصد از منابع تخصیص یافته استان سهم داشته است:

نمودار ۱۵. سهم شهرستان‌های استان بوشهر از تعداد پروژه‌ها و اعتبارات تخصیص یافته استان

مأخذ: همان.

در جدول زیر، وضعیت درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های عمرانی شهرستان‌های استان بوشهر، نشان داده شده است. همان‌گونه که در جدول مشخص است، از ۲۱۱ پروژه عمرانی با درصد تخصیص اعتبار کمتر از ۲۰ درصد، ۲۶ پروژه مربوط به شهرستان «تنگستان»، ۲۴ پروژه مربوط به شهرستان «دشتستان»، ۲۳ پروژه مربوط به شهرستان «بوشهر» و ۲۳ پروژه مربوط به شهرستان «دیر» بوده است. از سوی دیگر، در میان ۷۰۵ پروژه با درصد تخصیص بیش از ۸۰ درصد، بیشترین پروژه‌ها مربوط به شهرستان‌های «دشتستان»، «بوشهر» و «تنگستان» بوده است:

جدول ۷. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌های استان بوشهر بر حسب درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها

شهرستان	درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها				تعداد پروژه
	کمتر از ۲۰ درصد	بین ۲۰ تا ۴۰ درصد	بین ۴۰ تا ۶۰ درصد	بیشتر از ۶۰ درصد	
بوشهر	۲۳	۵۳	۱۱۵	۹۵	۳۷۲
تنگستان	۲۶	۴۱	۶۵	۷۳	۲۵۹
جم	۱۶	۲۵	۵۷	۵۱	۱۸۳
دشتستان	۲۴	۵۷	۱۱۱	۱۵۱	۴۵۵
دشتی	۲۱	۳۰	۶۷	۶۱	۲۲۴
دیر	۲۳	۲۵	۳۴	۶۳	۱۸۹
دیلم	۲۱	۱۷	۵۳	۴۸	۱۸۱
عسلویه	۱۳	۱۷	۳۵	۳۶	۱۲۲
کنگان	۱۹	۱۹	۵۶	۴۳	۱۷۵
گناوه	۲۰	۲۰	۴۰	۷۲	۱۹۴
سطح استان	۵	۷	۶۱	۱۲	۹۷
کل استان	۲۱۱	۳۱۱	۶۹۴	۷۰۵	۲۰۴۵۱

مأخذ: همان.

در جدول زیر، وضعیت عمر پروژه‌های عمرانی شهرستان‌های استان، بررسی شده است. براساس اطلاعات مندرج در این جدول، بیشترین تعداد پروژه‌های با عمر کمتر از ۵ سال، مربوط به شهرستان‌های «بوشهر»، «دشتستان» و «تنگستان» است. همچنین ۵ پروژه عمرانی با عمر بیشتر از ۱۵ سال استان، به شهرستان‌های «دشتستان»، «بوشهر» و «دیلم» مربوط می‌شود:

جدول ۸. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌های استان بوشهر برحسب عمر پروژه

عمر پروژه‌ها در سال ۱۳۹۸					تعداد پروژه	شهرستان
۲۰ سال و بیشتر	۱۵ تا ۲۰ سال	۱۰ تا ۱۵ سال	۵ تا ۱۰ سال	کمتر از ۵ سال		
۰	۱	۱۴	۶۹	۲۸۸	۳۷۲	بوشهر
۰	۰	۸	۷۷	۱۷۴	۲۵۹	تنگستان
۰	۰	۱۰	۴۶	۱۲۷	۱۸۳	جم
۱	۲	۳۵	۱۳۳	۲۸۴	۴۵۵	دشتستان
۰	۰	۱۳	۴۲	۱۶۹	۲۲۴	دشتی
۰	۰	۱۱	۳۶	۱۴۲	۱۸۹	دیر
۰	۱	۹	۳۳	۱۳۸	۱۸۱	دیلم
۰	۰	۳	۱۸	۱۰۱	۱۲۲	عسلویه
۰	۰	۹	۲۷	۱۳۹	۱۷۵	کنگان
۰	۰	۱۸	۴۷	۱۲۹	۱۹۴	گناوه
۰	۰	۷	۱۰	۸۰	۹۷	سطح استان
۱	۴	۱۳۷	۵۳۸	۱.۷۷۱	۲.۴۵۱	کل استان

مأخذ: همان.

۳-۲. ارزیابی طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر^۱

یکی از معضلات پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در کشور، طولانی شدن عمر پروژه‌ها و عدم حصول نتایج مورد انتظار از طرح‌های عمرانی در یک بازه زمانی منطقی، علی‌رغم صرف منابع قابل توجه است. مدت زمان طولانی اجرای برخی طرح‌های عمرانی، علاوه بر هدردهی منابع سرمایه‌ای کشور، آثاری بر میزان برنامه‌پذیری فرایند توسعه اقتصادی کشور بر جای خواهد گذاشت. به عبارت دیگر، طولانی شدن عمر پروژه‌های عمرانی یک استان بدین معناست که بخشی از برنامه‌های عمران و توسعه استان بر موضوعاتی متمرکز است که سال‌ها پیش برنامه‌ریزی شده‌اند. بنابراین نوعی وابستگی به مسیر طی شده در تخصیص منابع مالی مشاهده می‌شود و بخش قابل‌ملاحظه‌ای از منابع عمرانی استان، بدون توجه به اصول و مبانی آمایش سرزمین و نیازها و مقتضیات روز استان، صرف پروژه‌هایی می‌شود که گاه بیش از یک دهه پیش برنامه‌ریزی و آغاز شده‌اند.

بنابراین، در بررسی و تحلیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان، ارزیابی عمر طرح‌ها متناسب با درصد تخصیص اعتبار مورد نیاز طرح، به منظور ایجاد «مبنای مناسبی برای تصمیم‌گیری» در خصوص طرح‌های یاد

۱. اگرچه بخشی از پروژه‌های مورد بررسی در طبقه طرح‌های مستمر قرار می‌گیرند، اما به نظر می‌رسد مستمر بودن طرح‌ها از ضرورت نظارت بر نحوه تخصیص منابع نخواهد کاست. بنابراین در این قسمت از مطالعه، همه پروژه‌ها اعم از مستمر و غیرمستمر مورد توجه و واکاوی قرار گرفته است.

بدیهی است همه تحلیل‌های ارائه شده در خصوص عمر پروژه از منظر بودجه است و با طول عمر سازه‌های عمرانی ارتباطی ندارد.

شده حائز اهمیت است. از این رو، در این بخش از گزارش، پروژه‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در قالب یک تحلیل دُوبُعدی مبتنی بر طول عمر و درصد تخصیص اعتبار، تجزیه و تحلیل می‌شوند. نتایج این ارزیابی می‌تواند حائز نکات با اهمیتی در خصوص اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی استان و تصمیم‌گیری در خصوص آینده آنها باشد. در این راستا، با ارزیابی دُوبُعدی پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، می‌توان این پروژه‌ها را در ۵ طبقه کلی جای داد که تصمیم‌گیری و نحوه عمل در خصوص پروژه‌های هر طبقه می‌تواند متفاوت باشد. ۵ طبقه یاد شده به ترتیب اولویت برای تصمیم‌گیری و اقدام بر مبنای تحلیل طول عمر - درصد تخصیص، به شرح زیر است:

• **پروژه‌های با طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد)**

این پروژه‌ها بیشترین اثر مخرب را بر فرایند برنامه‌ریزی توسعه دارند زیرا مدت طولانی از آغاز اجرای آنها گذشته است و با توجه به پیشرفت اندک، نمی‌توان چشم‌انداز کوتاه‌مدتی برای اتمام آنها متصور بود. از این رو، پروژه‌های یاد شده در اولویت تصمیم‌گیری و تعیین تکلیف قرار دارند. در این راستا ضروری است ضمن نظارت و بررسی دقیق این گروه از پروژه‌ها و آسیب‌شناسی علل تأخیر، در خصوص توقف، اصلاح یا اتمام پروژه تصمیم‌گیری شود.

• **پروژه‌های با طول عمر متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)**

پروژه‌های با طول عمر متوسط و بیشتر و تخصیص اعتبار بالا نیز با توجه به مدت طولانی فرایند اجرایی آنها در اولویت بعدی قرار دارند. در خصوص این پروژه‌ها به دلیل تخصیص بخش قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز پروژه، گزینه توقف چندان مطرح نیست. از این رو، پیشنهاد می‌شود پس از نظارت و بررسی دقیق پروژه و آسیب‌شناسی علل تأخیر، در خصوص اتمام یا اصلاح پروژه در بازه زمانی بسیار کوتاه، تصمیم فوری اتخاذ شود.

• **پروژه‌های با طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)**

این گروه از پروژه‌ها در ظاهر از وضعیت مناسبی نسبت به سایر گروه‌ها برخوردارند زیرا در یک بازه زمانی اندک، بخش قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز آنها تخصیص داده شده است. بنابراین مهم‌ترین اقدام در خصوص این گروه، تخصیص اعتبار باقیمانده و اتمام پروژه است.

• **پروژه‌های با طول عمر متوسط (۱۰ تا ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد) یا طول عمر**

متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط (۴۰ تا ۸۰ درصد)

این گروه از پروژه‌ها شرایط بینابینی نسبت به دو گروه نخست دارند، اما با توجه به شرایط متعادل‌تر آنها از منظر عمر و درصد تخصیص، در اولویت چهارم قرار گرفته‌اند. بنابراین، نظارت و بررسی دقیق پروژه‌ها، آسیب‌شناسی علل تأخیر برای پروژه‌های قدیمی‌تر و تصمیم‌گیری در خصوص توقف، اصلاح یا اتمام پروژه، مهم‌ترین اقدامات مورد نیاز برای آنها محسوب می‌شود.

• **پروژه‌های با طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط و کمتر (کمتر از ۸۰ درصد)**

طول عمر این پروژه‌ها به گونه‌ای است که هنوز انحراف جدی در خصوص میزان پیشرفت پروژه رخ نداده است؛ اگر چه درصد تخصیص پایین بخشی از پروژه‌های این گروه، می‌تواند در سال‌های آتی نگران‌کننده باشد. از این رو، پیشنهاد

می‌شود درخصوص پروژه‌های عمرانی گروه پنجم، نظارت جدی با هدف پیشگیری از انحراف فرایند اجرایی صورت پذیرد.^۱

بر این اساس، در نمودار زیر نحوه طبقه‌بندی پروژه‌های عمرانی استان بوشهر و اقدامات مورد نیاز درخصوص هر طبقه به تصویر کشیده شده است:

نمودار ۱۶. طبقه‌بندی پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر و اقدامات مورد نیاز هر طبقه

مأخذ: مطالعات تحقیق.

با عنایت به مطالب فوق‌الذکر، در جدول زیر، طبقه‌بندی پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در قالب ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار و تعداد پروژه‌های مربوط به هر طبقه نشان داده شده است:

جدول ۹. ماتریس عمر - درصد تخصیص اعتبار پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر (تعداد پروژه)

۲۰ سال و بیشتر	بین ۱۵ تا ۲۰ سال	بین ۱۰ تا ۱۵ سال	بین ۵ تا ۱۰ سال	کمتر از ۵ سال	عمر پروژه
					درصد تخصیص اعتبار
۰	۰	۰	۵	۲۰۶	کمتر از ۲۰ درصد
۰	۰	۳	۱۱	۲۹۷	بین ۲۰ تا ۴۰ درصد
۱	۰	۷	۵۸	۶۲۸	بین ۴۰ تا ۶۰ درصد
۰	۲	۲۵	۱۳۳	۳۷۰	بین ۶۰ تا ۸۰ درصد
۰	۲	۱۰۲	۳۳۱	۲۷۰	۸۰ درصد و بیشتر

مأخذ: همان.

۱. اولویت‌بندی و اقدامات پیشنهادی در این دسته‌بندی صرفاً بر مبنای دو شاخص عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه صورت پذیرفته تا تصویری کلی از وضعیت پروژه‌های استان و اقدامات احتمالی مورد نیاز به دست آید. بدیهی است تصمیم‌گیری نهایی درخصوص سرانجام پروژه‌های یاد شده، منوط به بررسی دقیق آنها و مشاوره با دست‌اندرکاران هر پروژه و متخصصان امر است.

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول فوق، ملاحظه می‌شود خوشبختانه در استان بوشهر پروژه‌هایی که به دلیل عمر بالا و تخصیص اندک نیاز به اقدام فوری دارند و باید در اولویت نخست تعیین تکلیف از سوی تصمیم‌گیران و سیاستگذاران استان قرار گیرند وجود ندارد. بنابراین، نیاز است پروژه‌های اولویت دوم به بعد، مورد توجه قرار گیرند. در این خصوص، در جدول زیر شمایی کلی در خصوص وضعیت پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر مبنای اولویت‌بندی صورت‌گرفته در قالب ماتریس عمر - تخصیص ارائه شده است:

جدول ۱۰. وضعیت کلی پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر

بر مبنای اولویت‌بندی ماتریس عمر - تخصیص (میلیون ریال / درصد)

اولویت بر حسب ماتریس عمر - تخصیص	تعداد پروژه‌ها	مجموع اعتبارات اختصاص یافته به پروژه‌ها	کل اعتبار پروژه‌ها	بر آورد اعتبار باقیمانده	درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها
اولویت ۱	۰	-	-	-	-
اولویت ۲	۱۰۴	۴.۳۸۶.۶۴۴	۴.۶۸۷.۰۲۱	۳۰۰.۳۷۸	۹۳/۶
اولویت ۳	۶۰۱	۵.۹۲۱.۷۱۴	۶.۶۳۳.۹۶۹	۷۱۲.۲۵۶	۸۹/۳
اولویت ۴	۳۸	۴.۳۰۸.۲۶۴	۸.۷۴۹.۲۲۱	۴.۴۴۰.۹۵۷	۴۹/۲
اولویت ۵	۱.۷۰۸	۱۵.۱۰۷.۶۵۲	۳۹.۰۹۰.۱۶۰	۲۳.۹۸۲.۵۰۸	۳۸/۶

مأخذ: همان.

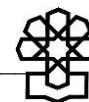
بر اساس اطلاعات مندرج در جدول فوق، پروژه‌های اولویت ۲ و ۳ به ترتیب با نسبت تخصیص اعتبار ۹۳/۶ درصد و ۸۹/۳ درصد، محتمل‌ترین پروژه‌ها برای اتمام فوری هستند که اعتبار باقی مانده آنها مجموعاً در حدود ۱۰۱/۳ میلیارد تومان برآورد شده است. از سوی دیگر، پروژه‌های اولویت ۴ و ۵ که در مجموع حدود ۸۱ درصد کل اعتبار پیش‌بینی شده برای پروژه‌های عمرانی استان را در برمی‌گیرند، از منظر تخصیص اعتبار، شرایط چندان قابل قبولی را تجربه نکرده و به ترتیب ۴۹/۲ و ۳۸/۶ درصد تخصیص اعتبار داشته‌اند.

۴-۲. ارزیابی اندازه پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر بر حسب اعتبار پروژه

به منظور ارزیابی اندازه پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر، پس از بررسی کل اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از پروژه‌های یاد شده و با توجه به بازه گسترده اعتبار پروژه‌ها که از ۲ میلیون تومان تا حدود ۶۹۷ میلیارد تومان^۱ متغیر است، نسبت به طبقه‌بندی آنها در قالب ۵ دسته به شرح زیر، اقدام شده است:

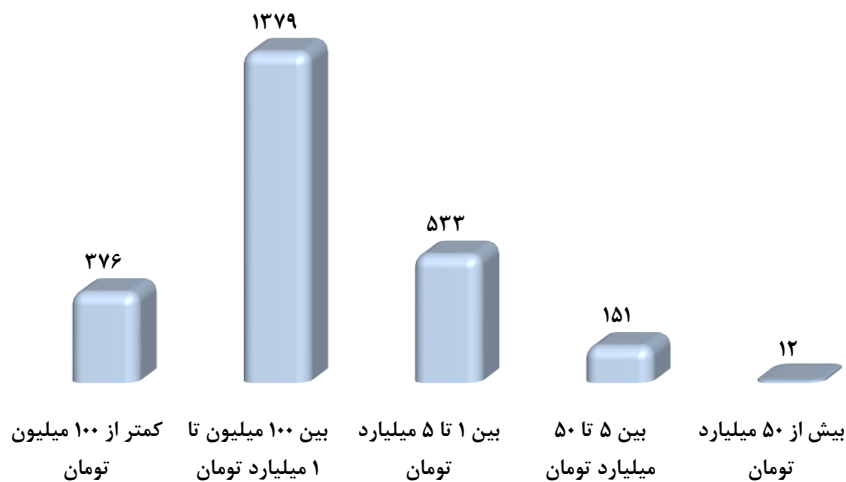
- پروژه‌های بسیار کوچک: کمتر از ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار،
- پروژه‌های کوچک: بین ۱۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های متوسط: بین ۱ تا ۵ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های بزرگ: بین ۵ تا ۵۰ میلیارد تومان اعتبار،
- پروژه‌های بسیار بزرگ: بیش از ۵۰ میلیارد تومان اعتبار.

۱. پروژه ساختمان سد مخزنی دالکی شهرستان دشتستان.

بر این اساس در نمودار زیر، تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اندازه پروژه‌ها (اعتبار پیش‌بینی شده برای پروژه) ارائه شده است:

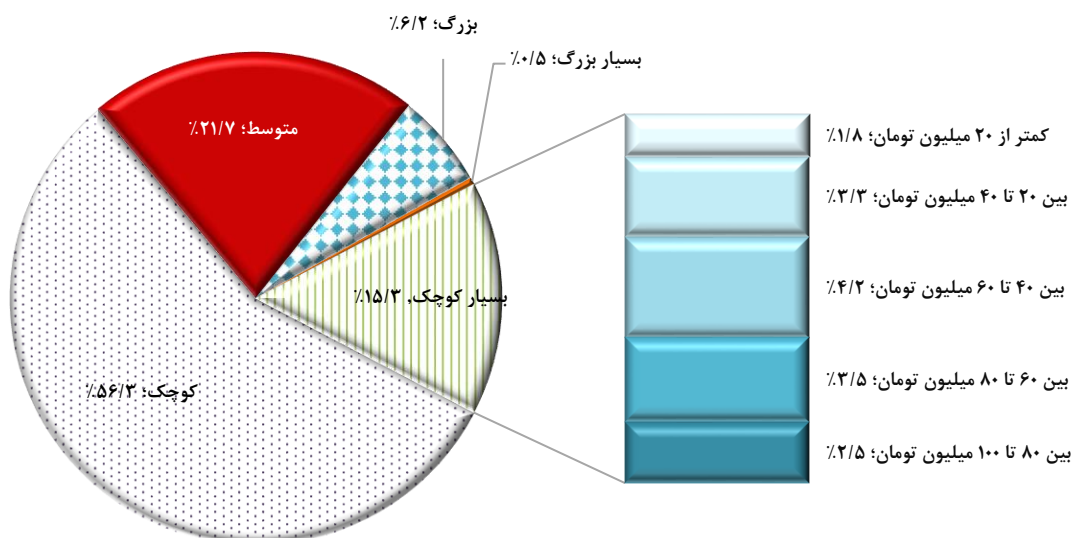
نمودار ۱۷. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اندازه پروژه

مأخذ: همان.

همچنین در نمودار زیر، توزیع پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، برحسب اندازه پروژه‌ها، به تصویر کشیده شده است:

نمودار ۱۸. توزیع پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اندازه پروژه‌ها

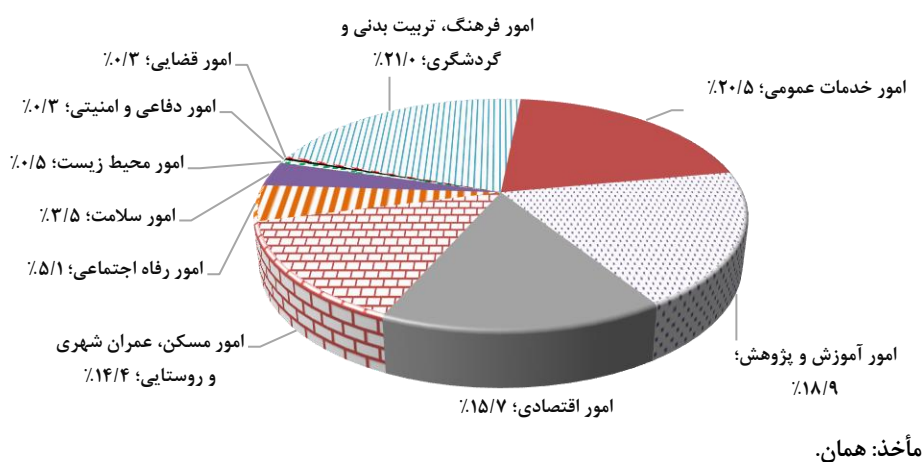
مأخذ: همان.

به این ترتیب ملاحظه می‌شود پروژه‌های کوچک (بین ۱۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد تومان اعتبار)، با اختصاص ۵۶/۳ درصد از کل پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، از بیشترین فراوانی برخوردارند. همچنین پروژه‌های متوسط (۱ تا ۵ میلیارد تومان اعتبار) و پروژه‌های بسیار کوچک (کمتر از ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار)، به ترتیب با ۵۳/۳ پروژه (۲۱/۷ درصد سهم) و ۳۷۶ پروژه (۱۵/۳ درصد سهم)، در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

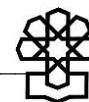
شایان ذکر است، اندازه ۱۵۱ پروژه استان بوشهر (۶/۲ درصد کل پروژه‌های استان)، بزرگ و اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از آنها بین ۵ تا ۵۰ میلیارد تومان است و از سوی دیگر، ۱۲ پروژه در اندازه بسیار بزرگ برنامه‌ریزی شده‌اند و برای هریک از آنها بیش از ۵۰ میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته شده است.

نمودار زیر، سهم امور مختلف از پروژه‌های بسیار کوچک را نشان می‌دهد:

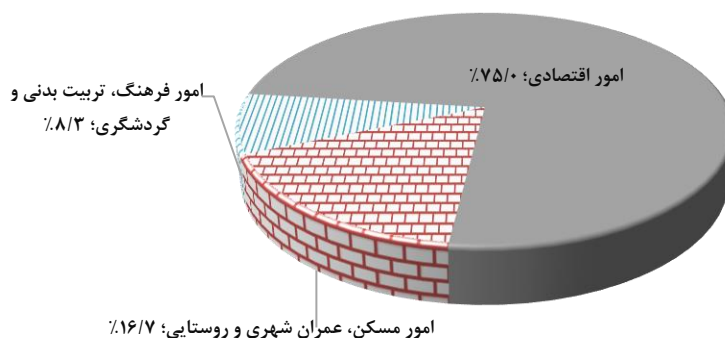
نمودار ۱۹. توزیع پروژه‌های بسیار کوچک (کمتر از ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار) برحسب امور

همان‌گونه که در نمودار مشخص است، بیشترین سهم از پروژه‌های عمرانی کوچک در استان بوشهر مربوط به «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» است. همچنین «امور خدمات عمومی» و «امور آموزش و پژوهش» در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. در نمودار زیر نیز، سهم امور مختلف از ۱۲ پروژه عمرانی بسیار بزرگ استان (بیش از ۵۰ میلیارد تومان اعتبار) نشان داده شده است:

نمودار ۲۰. توزیع پروژه‌های بسیار بزرگ (بیش از ۵۰ میلیارد تومان اعتبار) برحسب امور

مأخذ: همان.

نمودار فوق نشان می‌دهد بیشترین سهم از پروژه‌های بسیار بزرگ به «امور اقتصادی»، اختصاص یافته است و باقیمانده پروژه‌های یادشده، ذیل «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» و «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» قرار دارند.

در جدول زیر، وضعیت پروژه‌های عمرانی استان بوشهر به صورت همزمان برحسب اندازه پروژه و اولویت‌بندی ماتریس عمر- تخصیص بررسی شده است:

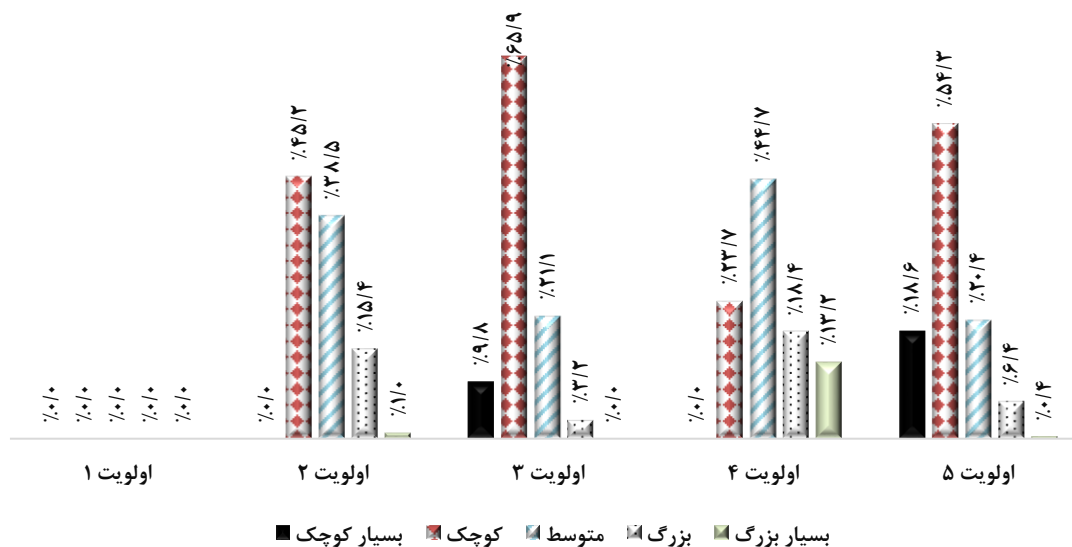
جدول ۱۱. تعداد پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اندازه و اولویت

جمع	اولویت ۵	اولویت ۴	اولویت ۳	اولویت ۲	اولویت ۱	اولویت پروژه
						اندازه پروژه
۳۷۶	۳۱۷	۰	۵۹	۰	۰	بسیار کوچک
۱.۳۷۹	۹۲۷	۹	۳۹۶	۴۷	۰	کوچک
۵۳۳	۳۴۹	۱۷	۱۲۷	۴۰	۰	متوسط
۱۵۱	۱۰۹	۷	۱۹	۱۶	۰	بزرگ
۱۲	۶	۵	۰	۱	۰	بسیار بزرگ
۲.۴۵۱	۱.۷۰۸	۳۸	۶۰۱	۱۰۴	۰	جمع

مأخذ: همان.

با استفاده از اطلاعات مندرج در جدول فوق، در نمودار زیر توزیع پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، برحسب اندازه پروژه‌ها و اولویت‌بندی ماتریس عمر- تخصیص، نشان داده شده است:

نمودار ۲۱. توزیع پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر برحسب اندازه و اولویت

مأخذ: همان.

همان‌گونه که قبلاً اشاره شد و در نمودار فوق نیز ملاحظه می‌شود، استان بوشهر پروژه‌های با درجه اولویت ۱ ندارد زیرا هر ۵ پروژه استان که دارای طول عمر بالا (بیش از ۱۵ سال) هستند، بخش نسبتاً قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز خود را دریافت کرده (بیش از ۴۰ درصد) و به‌این ترتیب در اولویت نخست قرار نگرفته‌اند.

همچنین بر اساس اطلاعات مندرج در نمودار فوق، پروژه‌های اولویت دوم که ضمن دارا بودن عمر طولانی از درصد تخصیص بالایی نیز برخوردارند و از این رو تصمیم در خصوص اتمام فوری آنها محتمل‌تر است عمدتاً در گروه پروژه‌های «کوچک» و «متوسط» قرار دارند. پروژه‌های اولویت سوم (عمر اندک و تخصیص بالا)، عمدتاً «کوچک» هستند.

از سوی دیگر، ۶۸/۴ درصد از پروژه‌های اولویت ۴ (طول عمر متوسط/زیاد و تخصیص اندک/متوسط) که طی سال‌های آتی در صورت عدم پیشرفت قابل‌ملاحظه و افزایش طول عمر، قابلیت انتقال به ناحیه مربوط به پروژه‌های اولویت ۱ را دارا هستند در زمره پروژه‌های «متوسط» و «کوچک» قرار دارند. از این رو، اعتبار پیش‌بینی شده برای هر یک از آنها بین ۱۰۰ میلیون تا ۵ میلیارد تومان است.

شایان ذکر است حدود ۷۵ درصد از پروژه‌های اولویت ۵ (عمر اندک و تخصیص اندک/متوسط) که تقریباً ۷۰ درصد از کل پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را در برمی‌گیرند و عملیات اجرایی آنها طی یک دهه اخیر آغاز شده است از نظر اندازه در زمره پروژه‌های «کوچک» و «متوسط» قرار گرفته‌اند. ۱۸/۶ درصد دیگر این گروه از پروژه‌ها «بسیار کوچک» هستند. بنابراین، سهمی کمتر از ۷ درصد پروژه‌های عمرانی یادشده به پروژه‌های «بزرگ (۶/۴ درصد)» و «بسیار بزرگ (۰/۴ درصد)» اختصاص یافته است.

جمع‌بندی و پیشنهادات

بررسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر حاکی از آن است که در سال ۱۳۹۸ تعداد ۲۴۵۱ پروژه فعال در قالب ۴۱۲ طرح عمرانی وجود داشته است که قدیمی‌ترین آنها از سال ۱۳۷۰ آغاز شده است. طرح‌های یادشده در قالب ۱۰ امور، ۳۲ فصل و ۷۵ برنامه مختلف طبقه‌بندی شده‌اند. مجموع اعتبار پیش‌بینی شده برای پروژه‌های مذکور، حدود ۵۹/۲ هزار میلیارد ریال می‌باشد که در مجموع ۵۰/۲ درصد اعتبارات یادشده (بالغ بر ۲۹/۷ هزار میلیارد ریال) برای اجرای پروژه‌ها تخصیص داده شده است. متوسط عمر پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر در سال ۱۳۹۸، معادل ۳/۷ سال بوده است.

در بررسی موضوعی پروژه‌های عمرانی استان بوشهر، مشخص شد «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» با سهم ۲۸/۶ درصدی و «امور اقتصادی» با سهم ۲۱/۱ درصدی، بیشترین سهم از تعداد پروژه‌های استان را به خود اختصاص داده‌اند. از منظر اعتبارات تخصیص داده شده نیز «امور اقتصادی» با سهم ۴۳/۳ درصدی و «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» با سهم ۲۸/۸ درصدی، در مجموع بیش از ۷۲ درصد منابع تخصیص داده شده به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را جذب کرده‌اند.

بر مبنای فصول، فصل‌های «توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری» و «آموزش و پرورش عمومی» به ترتیب با ۲۴/۳ و ۹/۵ درصد سهم، بیشترین سهم را از تعداد پروژه‌های استان به خود اختصاص داده‌اند. در این راستا، فصل «توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری» ذیل «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» و فصل «آموزش و پرورش عمومی» در قالب «امور آموزش و پژوهش» طبقه‌بندی شده‌اند. از سوی دیگر، فصول «منابع آب» و «آب و فاضلاب» به ترتیب با اختصاص ۲۳/۷ و ۱۶/۱ درصد از اعتبارات تخصیص یافته استان، بیشترین سهم را از منابع اعتباری تخصیصی استان داشته‌اند. شایان ذکر است فصل «منابع آب» در زمره «امور اقتصادی» و فصل «آب و فاضلاب» زیرمجموعه «امور مسکن، عمران شهری و روستایی» محسوب می‌شود.

همچنین از منظر برنامه‌ای، ۲ برنامه «ساماندهی کالبدی شهری و روستایی (فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری- امور مسکن، عمران شهری و روستایی)» و «حمل و نقل شهری و روستایی (فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری- امور مسکن، عمران شهری و روستایی)»، بیشترین سهم از تعداد پروژه‌ها و ۲ برنامه «توسعه حمل و نقل جاده‌ای (فصل حمل و نقل- امور اقتصادی)» و «تأمین آب (فصل منابع آب- امور اقتصادی)»، بیشترین سهم از اعتبارات تخصیص یافته را به خود اختصاص داده‌اند. شایان توجه است ۶۳ برنامه عمرانی استان بوشهر علی‌رغم دربرگرفتن ۱۰۹۰ پروژه، معادل ۴۴/۵ درصد کل پروژه‌های عمرانی استان، صرفاً ۱۹/۵ درصد از اعتبارات تخصیص یافته استان سهم داشته‌اند. در این زمینه، ۴۹ برنامه از ۶۳ برنامه یادشده، هریک سهمی بسیار اندک و کمتر از ۰/۵ درصد از اعتبارات تخصیص یافته استان را جذب کرده‌اند.

نتایج حاصل از بررسی جغرافیایی پروژه‌های عمرانی استان بوشهر در سطح شهرستان‌های استان، حاکی از آن است که ۱۵/۲ درصد از تعداد کل پروژه‌های استان و ۲۷/۴ درصد از اعتبارات تخصیص یافته به پروژه‌های شهرستان «بوشهر» اختصاص یافته است. همچنین شهرستان «دشتستان» ضمن برخورداری از ۱۸/۶ درصد از پروژه‌های عمرانی

استان، ۲۰/۱ درصد از اعتبارات عمرانی تخصیص یافته استان را جذب کرده است. به این ترتیب، عدم تعادل نسبی از منظر تعداد پروژه‌ها و اعتبارات تخصیص داده شده، میان ۲ شهرستان مذکور با سایر شهرستان‌های استان، ایجاد شده است. در این خصوص، ۳ شهرستان «دیر»، «عسلویه» و «دیلیم»، سهمی کمتر از ۴ درصد از اعتبارات تخصیص داده شده استان داشته‌اند.

بررسی شاخص درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها در سطح شهرستان‌های استان نشان می‌دهد شهرستان‌های «دشتستان»، «دشتی»، «تنگستان» و «دیر» به ترتیب با ۳۶/۸ درصد، ۴۵/۵ درصد، ۴۷/۴ درصد و ۴۹ درصد تخصیص اعتبار، کمترین میزان درصد تخصیص اعتبار را در میان شهرستان‌های استان داشته‌اند. در سوی مقابل، شهرستان‌های «گناوه»، «کنگان» و «جم»، به ترتیب با برخورداری از نسبت تخصیص اعتبار ۶۷/۵ درصد، ۶۴/۳ درصد و ۶۳/۶ درصد، از وضعیت نسبتاً مطلوبی برخوردارند.

پس از بررسی موضوعی و جغرافیایی پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر، مسئله طول عمر و درصد تخصیص اعتبار پروژه‌ها به صورت همزمان مورد ارزیابی قرار گرفته است. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که طولانی شدن عمر پروژه‌ها و عدم حصول دستاورد قابل اتکا علی‌رغم صرف زمان و منابع فراوان به یکی از معضلات جدی طرح‌های عمرانی کشور مبدل شده است. از این رو، ایجاد مبنای مناسبی برای قضاوت و تصمیم‌گیری در خصوص نحوه برخورد با طرح‌های عمرانی استان، ضروری به نظر می‌رسد. به ویژه آنکه طولانی شدن اجرای برخی طرح‌های عمرانی، علاوه بر هدردهی منابع سرمایه‌ای کشور، آثاری بر میزان برنامه‌پذیری فرایند توسعه اقتصادی کشور برجای خواهد گذاشت.

به عبارت دیگر، طولانی شدن عمر پروژه‌های عمرانی یک استان بدین معناست که بخشی از برنامه‌های عمران و توسعه استان بر موضوعاتی متمرکز است که سال‌ها پیش برنامه‌ریزی شده‌اند. بنابراین نوعی وابستگی به مسیر طی شده در تخصیص منابع مالی مشاهده می‌گردد و بخش قابل ملاحظه‌ای از منابع عمرانی استان، بدون توجه به اصول و مبانی آمایش سرزمین و نیازها و مقتضیات روز استان، صرف پروژه‌هایی می‌شود که مدت‌ها پیش برنامه‌ریزی و آغاز شده‌اند. از این رو، پروژه‌های عمرانی استان بوشهر در قالب ماتریسی تحت عنوان «ماتریس عمر-درصد تخصیص» مورد ارزیابی قرار گرفته و در ۵ گروه، به شرح جدول زیر طبقه‌بندی شده‌اند. شایان ذکر است، همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، در استان بوشهر پروژه‌های با درجه اولویت ۱ که دارای عمر طولانی و درعین حال درصد تخصیص پایین باشد وجود ندارد:

جدول ۱۲. ارزیابی وضعیت پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

استان بوشهر براساس ماتریس عمر - درصد تخصیص

اولویت	گروه	تعداد پروژه	پیشنهاد نحوه برخورد	توضیحات
۱	طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد)	.	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر تصمیم‌گیری درخصوص توقف، اصلاح یا واگذاری یا ادامه پروژه 	چشم‌انداز کوتاه‌مدتی برای اتمام آنها متصور نیست.
۲	طول عمر زیاد (بیش از ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)	۱۰۴	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر اتمام یا اصلاح پروژه 	به‌دلیل تخصیص بخش قابل توجهی از اعتبار مورد نیاز پروژه، گزینه توقف چندان مطرح نیست.
۳	طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار زیاد (بیش از ۸۰ درصد)	۶۰۱	<ul style="list-style-type: none"> تخصیص اعتبار باقیمانده و اتمام پروژه 	از وضعیت مناسبی نسبت به سایر گروه‌ها برخوردارند.
۴	طول عمر متوسط (۱۰ تا ۱۵ سال) و تخصیص اعتبار اندک (کمتر از ۴۰ درصد) یا طول عمر متوسط و بیشتر (بیش از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط (۴۰ تا ۸۰ درصد)	۳۸	<ul style="list-style-type: none"> نظارت و بررسی دقیق پروژه آسیب‌شناسی علل تأخیر پروژه‌های قدیمی‌تر تصمیم‌گیری درخصوص توقف، اصلاح یا واگذاری یا ادامه پروژه 	شرایط بینابینی نسبت به دو اولویت نخست دارند، اما به توجه به شرایط متعادل‌تر آنها در اولویت چهارم قرار گرفته‌اند.
۵	طول عمر اندک (کمتر از ۱۰ سال) و تخصیص اعتبار متوسط و کمتر (کمتر از ۸۰ درصد)	۱.۷۰۸	<ul style="list-style-type: none"> نظارت بر پروژه با هدف پیشگیری از انحراف فرایند اجرایی 	هنوز انحراف جدی درخصوص میزان پیشرفت پروژه رخ نداده است.

مأخذ: نتایج تحقیق.

همچنین ارزیابی «اندازه» پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان بوشهر براساس کل اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از پروژه‌ها صورت پذیرفته است. براساس طبقه‌بندی شرح داده شده در متن گزارش، ۱۵/۳ درصد پروژه‌های عمرانی استان بوشهر در زمره پروژه‌های «بسیار کوچک» قرار می‌گیرند. اندازه ۵۶/۳ درصد پروژه‌ها «کوچک» و ۲۱/۷ درصد آنها «متوسط» است و درنهایت، پروژه‌های «بزرگ» و «بسیار بزرگ» به ترتیب ۶/۲ و ۰/۵ درصد از کل پروژه‌های استان را به‌خود اختصاص داده‌اند.

همچنین بررسی همزمان اولویت و اندازه پروژه‌ها حاکی از آن است که پروژه‌های اولویت دوم استان عمدتاً در گروه پروژه‌های «کوچک» و «متوسط» قرار دارند. پروژه‌های اولویت سوم عمدتاً «کوچک» هستند. ازسوی دیگر، بالغ بر ۶۸ درصد از پروژه‌های اولویت ۴ که انتقال آنها به اولویت ۱ طی سال‌های آتی محتمل است در زمره پروژه‌های «متوسط» و «کوچک» قرار دارند. حدود ۷۵ درصد از پروژه‌های اولویت ۵ نیز، که تقریباً ۷۰ درصد از کل پروژه‌های عمرانی استان بوشهر را دربرمی‌گیرند، «کوچک» یا «متوسط» هستند.

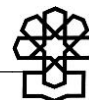
با توجه به آنکه پروژه‌هایی که عمر آنها کمتر از ۱۰ سال است، بسته به درصد تخصیص اعتبار در اولویت سوم یا پنجم جای گرفته‌اند، می‌توان گفت بخش عمده پروژه‌های عمرانی استان که طی یک دهه اخیر بارگذاری شده‌اند از نظر شاخص اندازه «کوچک» هستند و اعتبار پیش‌بینی شده برای هریک از آنها بین ۱۰۰ میلیون تا ۱ میلیارد تومان است.

پیوست‌ها

پیوست ۱

براساس مستندات ارائه شده توسط معاونت امور استان‌های سازمان برنامه و بودجه، منابع اعتباری استانی می‌تواند از سرفصل‌های زیر تأمین شود:

- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی،
- مجموع ۳ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی،
- مصوبات خاص استان‌ها،
- اعتبارات ۲۷ درصد ارزش‌افزوده،
- اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی،
- اعتبارات موضوع حوادث غیرمترقبه ماده (۱۰) قانون تنظیم،
- اعتبارات قانون استفاده متوازن در جدول شماره (۹) توازن ملی ابلاغی به استان‌ها،
- اعتبار موضوع بازپرداخت فروش اموال منقول و غیرمنقول دولتی،
- اعتبار تعهدات سفرهای رهبر انقلاب اسلامی،
- اعتبار تعهدات سفرهای ریاست‌جمهوری،
- اعتبار موضوع ارتقای درآمدهای استانی،
- اعتبار متمرکز درآمد- هزینه دستگاه‌های اجرایی،
- اعتبارات موضوع ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت،
- هزینه‌های پیش‌بینی نشده سرمایه‌ای،
- کمک به هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر و ضروری،
- کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی،
- کمک بلاعوض، یارانه سود و کارمزد وجوه اداره شده، تحقیقات، آموزش و نظارت بر اجرای طرح‌های تولیدی و خدماتی آموزش عالی غیرانتفاعی،
- کمک به توسعه زیربنای روستایی، تکمیل مجتمع‌های آبرسانی و زیرساخت‌های نواحی صنعتی و کمک‌های فنی و اعتباری به توسعه اشتغال روستایی،
- کمک به اجرای طرح‌های مشارکت با بخش خصوصی،
- اعتبارات موضوع واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام، تکمیل شده و آماده بهره‌برداری دولت،
- اعتبارات ایجاد زیرساخت‌های توسعه پایدار شرق و غرب کشور،
- اعتبارات موضوع طرح‌های بیمارستان‌های کشور،
- پرداخت مطالبات مشاوران و پیمانکاران طرح‌های سدها و شبکه‌های آبیاری و زهکشی متوقف شده در حوزه دریاچه ارومیه،

- تسویه بدهی‌های قطعی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی و نهادهای غیردولتی از طریق تهاتر بدهی اشخاص یادشده به بانک‌ها،
- تسویه بدهی‌های قطعی شده دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی،
- تعهدات پرداخت نشده بودجه مصوب سال‌های قبل، موضوع مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور،
- اعتبارات موضوع فروش سهام، سهم‌الشرکه، اموال دارایی‌ها و حقوق مالی و نیروگاه‌های متعلق به دولت و مؤسسات و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه اوراق مشارکت،
- منابع داخلی شرکت‌های دولتی،
- منابع داخلی شهرداری‌ها،
- تسهیلات وام خارجی،
- تسهیلات وام داخلی،
- خودیاری.

پیوست ۲

(میلیون ریال / درصد)

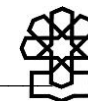
جدول خلاصه وضعیت تخصیص اعتبار به پروژه‌های عمرانی استان بوشهر بر حسب برنامه

کد برنامه	عنوان برنامه	جمع عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	بر آورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	بر آورد سال‌های بعد	کل اعتبار پروژه	تخصیص اعتبار تا سال ۱۳۹۸
۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	برنامه توسعه حمل و نقل جاده‌ای	۳.۵۲۵.۵۲۲	۱.۹۴۸.۷۲۳	۱.۰۸۳.۴۹۰	۴.۶۰۹.۰۱۲	۳.۷۳۳.۰۳۹	۹.۲۰۷.۲۸۴	۵۰/۱
۱۳۰۷۰۰۳۰۰۰	برنامه تأمین آب	۳.۲۳۷.۳۱۷	۱.۷۶۷.۱۱۶	۹۸۲.۵۱۶	۴.۲۱۹.۸۳۳	۹.۴۷۱.۵۸۲	۱۴.۴۷۶.۰۱۵	۲۹/۲
۱۵۰۳۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	۱.۹۵۳.۱۴۹	۱.۲۷۹.۴۹۹	۷۱۱.۴۰۱	۲.۶۶۴.۵۵۱	۱.۵۶۳.۲۱۸	۴.۷۹۵.۸۶۶	۵۵/۶
۱۵۰۲۰۰۴۰۰۰	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی	۱.۶۳۹.۵۲۲	۱.۰۱۹.۰۸۵	۵۶۶.۶۱۱	۲.۲۰۶.۱۳۳	۹۶۵.۰۳۰	۳.۶۳۳.۶۳۷	۶۰/۹
۱۵۰۳۰۰۲۰۰۰	برنامه توسعه تأسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	۲.۰۵۴.۴۳۹	۱۱۸.۶۸۸	۶۵.۹۹۱	۲.۱۲۰.۴۲۹	۱۲۷.۵۹۵	۲.۳۰۰.۷۲۲	۹۲/۲
۱۳۰۷۰۰۲۰۰۰	برنامه عرضه آب	۱.۶۳۲.۲۰۲	۷۴۱.۲۱۱	۴۱۲.۱۱۳	۲.۰۴۴.۳۱۵	۱.۳۵۰.۸۱۹	۳.۷۲۴.۲۳۲	۵۴/۹
۱۷۰۲۰۰۴۰۰۰	برنامه گسترش ورزش همگانی	۱.۰۷۹.۰۵۸	۱.۰۳۰.۳۰۲	۵۷۲.۸۴۸	۱.۶۵۱.۹۰۶	۱.۰۶۴.۳۸۱	۳.۱۷۳.۷۴۱	۵۲/۰
۱۵۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۸۴۵.۴۲۹	۲۸۰.۳۰۴	۱۵۵.۸۴۹	۱.۰۰۱.۲۷۸	۱۲۵.۶۹۲	۱.۲۵۱.۴۲۵	۸۰/۰
۱۶۰۱۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری	۵۵۰.۶۹۲	۷۵۴.۵۹۱	۴۱۹.۵۵۳	۹۷۰.۲۴۵	۷۱۷.۴۰۷	۲.۰۲۲.۶۹۰	۴۸/۰
۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۷۲۵.۳۲۰	۴۳۰.۶۷۵	۲۳۹.۴۵۵	۹۶۴.۷۷۵	۱۵۹.۸۶۲	۱.۳۱۵.۸۵۷	۷۳/۳
۱۷۰۳۰۲۲۰۰۰	برنامه حمایت از فعالیت‌های فرهنگی، هنری و دینی استان‌ها	۵۲۲.۵۵۳	۵۷۳.۴۸۴	۳۱۸.۸۵۷	۸۴۱.۴۱۰	۲۵۳.۱۹۷	۱.۳۴۹.۲۳۴	۶۲/۴
۱۰۰۲۰۵۴۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۳۶۵.۹۱۶	۴۸۰.۲۹۱	۲۶۷.۰۴۲	۶۳۲.۹۵۸	۲۴۲.۸۸۱	۱.۰۸۹.۰۸۸	۵۸/۱
۱۵۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۳۸۷.۱۸۹	۲۸۳.۱۳۶	۱۵۷.۴۲۴	۵۴۴.۶۱۳	۱۳۲.۱۱۹	۸۰۲.۴۴۴	۶۷/۹
۱۳۰۷۰۰۶۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	۳۸۴.۴۳۶	۱۸۶.۲۴۲	۱۰۳.۵۵۱	۴۸۷.۹۸۷	۸۲۶.۸۱۸	۱.۳۹۷.۴۹۶	۳۴/۹
۱۳۰۴۰۱۱۰۰۰	برنامه ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت‌های صنعتی و معدنی	۳۹۲.۹۷۱	۳۹۰.۰۰۰	۲۱۶.۸۴	۴۱۴.۶۵۵	۶۰.۵۶۱	۴۹۲.۵۳۲	۸۴/۲
۱۸۰۱۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش ابتدایی	۲۷۶.۸۱۱	۲۳۷.۵۶۰	۱۳۲.۰۸۳	۴۰۸.۸۹۴	۲۷۲.۲۸۶	۷۸۶.۶۵۷	۵۲/۰
۱۳۰۷۰۰۵۰۰۰	برنامه مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	۲۸۳.۰۳۹	۲۰.۱۶۷	۱۱.۲۱۳	۲۹۴.۲۵۲	۹۲.۴۴۱	۳۹۵.۶۴۷	۷۴/۴
۱۷۰۲۰۰۵۰۰۰	برنامه ورزش و سلامت دانش‌آموزان	۱۵۷.۶۳۷	۲۱۵.۸۸۰	۱۲۰.۰۲۹	۲۷۷.۶۶۶	۱۰۴.۰۲۱	۴۷۷.۵۳۸	۵۸/۱
۱۷۰۱۰۳۱۰۰۰	برنامه اطلاع‌رسانی و تبلیغات دینی رسانه‌ای	۲۲۵.۴۷۴	۴۳.۸۵۵	۲۴.۳۸۳	۲۴۹.۸۵۷	۵۷.۶۶۱	۳۲۶.۹۹۰	۷۶/۴
۱۸۰۱۰۰۶۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۱۶۹.۰۷۷	۱۱۱.۴۷۰	۶۱.۹۷۷	۲۳۱.۰۵۴	۷۴.۵۰۰	۳۵۵.۰۴۷	۶۵/۱

کد برنامه	عنوان برنامه	جمع عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	بر آورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	بر آورد سال های بعد	کل اعتبار پروژه	تخصیص اعتبار تا سال ۱۳۹۸
۱۷۰۱۰۱۴۰۰۰	برنامه حمایت از حوزه های علمیه و مدارس علوم دینی	۱۶۸.۲۶۴	۱۱۰.۱۵۰	۶۱.۲۴۳	۲۲۹.۵۰۷	۱۱۰.۳۶۶	۳۸۸.۷۸۰	۵۹/۰
۱۶۰۲۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی	۱۵۱.۶۳۶	۹۹.۹۶۴	۵۵.۵۸۰	۲۰۷.۲۱۶	۵۶.۰۴۶	۳۰۷.۶۴۶	۶۷/۴
۱۳۰۶۰۰۱۰۰۰	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۴۹.۳۲۶	۸۲.۴۴۰	۴۵.۸۳۷	۱۹۵.۱۶۳	۱۰۰.۹۴۵	۳۳۲.۷۱۱	۵۸/۷
۱۳۰۶۰۰۸۰۰۰	برنامه افزایش تولید آبزیان پرورشی	۷۶.۴۶۰	۱۹۴.۶۶۳	۱۰۸.۲۳۳	۱۸۴.۶۹۳	۳۰۲.۶۱۴	۵۷۳.۷۳۷	۳۲/۲
۱۷۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۱۶۴.۶۳۸	۳۲.۲۸۰	۱۷.۹۴۸	۱۸۲.۵۸۶	۲۸.۵۰۰	۲۲۵.۴۱۸	۸۱/۰
۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۱۱۳.۷۷۴	۹۴.۶۴۲	۵۲.۶۲۱	۱۶۶.۳۹۵	۲۵.۵۹۴	۲۳۴.۰۱۰	۷۱/۱
۱۲۰۱۰۰۵۰۰۰	برنامه اقدامات تأمینی و مدیریت بحران	۱۲۲.۳۱۲	۴۲.۳۲۰	۲۳.۵۳۰	۱۴۵.۸۴۲	۱۱۳.۳۵۰	۲۷۷.۹۸۲	۵۲/۵
۱۳۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه توسعه امور برق	۱.۰۰۰	۲۵۴.۳۶۷	۱۴۱.۴۲۸	۱۴۲.۴۲۸	۴۶۷.۴۷۶	۷۲۲.۸۴۳	۱۹/۷
۱۸۰۵۰۱۲۰۰۰	برنامه توسعه فن آفرینی	۸۰.۰۶۳	۹۵.۰۲۰	۵۲.۸۳۱	۱۳۲.۸۹۴	۲۵.۲۰۰	۲۰۰.۲۸۳	۶۶/۴
۱۶۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	۸۱.۳۴۶	۷۰.۴۹۰	۳۹.۱۹۲	۱۲۰.۵۳۸	۳۳.۸۰۰	۱۸۵.۶۳۶	۶۴/۹
۱۷۰۳۰۴۱۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها، اماکن و ماشین آلات	۶۴.۱۰۰	۷۷.۰۰۰	۴۲.۸۱۲	۱۰۶.۹۱۲	۳۳.۲۲۰	۱۷۴.۳۲۰	۶۱/۳
۱۷۰۳۰۳۱۰۰۰	برنامه ساماندهی امور جوانان	۲۹.۸۷۶	۹۲.۳۶۶	۵۱.۳۵۵	۸۱.۲۳۱	۳.۸۰۳	۱۲۶.۰۴۵	۶۴/۴
۱۳۰۶۰۰۲۰۰۰	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگل های کشور	۴۷.۳۵۰	۶۰.۲۱۲	۳۳.۴۷۸	۸۰.۸۲۸	۱۲۵.۶۹۸	۲۳۳.۲۶۰	۳۴/۷
۱۱۰۱۰۲۵۰۰۰	برنامه کمک به پایگاه ها و حوزه های مقاومت	۴۹.۷۵۹	۵۴.۵۷۷	۳۰.۳۴۵	۸۰.۱۰۴	.	۱۰۴.۳۳۶	۷۶/۸
۱۷۰۳۰۳۴۰۰۰	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه های عمومی	۶۴.۲۲۴	۲۸.۲۶۰	۱۵.۷۱۳	۷۹.۹۳۷	۳.۷۰۰	۹۶.۱۸۴	۸۳/۱
۱۸۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه ای	۴۳.۲۹۰	۳۴.۹۳۵	۱۹.۴۲۴	۶۲.۷۱۴	۱۴.۸۸۹	۹۳.۱۱۴	۶۷/۴
۱۸۰۲۰۰۵۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه ای و مهارتی	۳۸.۵۷۵	۴۱.۵۱۴	۲۳.۰۸۲	۶۱.۶۵۷	۸.۰۰۰	۸۸.۰۸۹	۷۰/۰
۱۹۰۳۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی و ورزشی به اینترگران	۴۲.۲۰۷	۳۱.۵۵۷	۱۷.۵۴۶	۵۹.۷۵۳	۹.۸۴۱	۸۳.۶۰۵	۷۱/۵
۱۹۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب دیدگان حوادث و سوانح	۲۴.۰۳۹	۳۹.۶۱۵	۲۲.۰۲۶	۴۶.۰۶۵	۲۰.۲۰۰	۸۳.۸۵۴	۵۴/۹
۱۳۰۶۰۱۵۰۰۰	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماری های واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۸.۹۹۰	۶۴.۴۳۶	۳۵.۸۲۶	۴۴.۸۱۶	۱۴۲.۳۵۶	۲۱۵.۷۸۲	۲۰/۸
۱۷۰۱۰۱۰۰۰۰	برنامه حفظ و ارتقای فعالیت های فرهنگی - دینی مساجد	۱۰.۷۸۸	۵۲.۲۷۱	۲۹.۰۶۳	۳۹.۸۵۱	۲.۰۰۰	۶۵.۰۵۹	۶۱/۳
۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه گسترش ورزش بانوان	۳.۳۰۰	۵۴.۰۰۰	۳۰.۰۲۴	۳۳.۲۲۴	۲۱.۲۰۰	۷۸.۵۰۰	۴۲/۵
۱۸۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها، اماکن و ماشین آلات	۳.۸۷۰	۵۱.۱۰۷	۲۸.۴۱۵	۳۲.۲۸۵	.	۵۴.۹۷۷	۵۸/۷
۱۱۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه حفظ نظم و امنیت داخل و خارج شهرها	.	۵۱.۶۷۰	۲۸.۷۲۹	۲۸.۷۲۹	.	۵۱.۶۷۰	۵۵/۶

کد برنامه	عنوان برنامه	جمع عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	بر آورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	بر آورد سال‌های بعد	کل اعتبار پروژه	تخصیص اعتبار تا سال ۱۳۹۸
۱۶۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات درمانی	۱۵.۲۰۰	۲۱.۳۰۰	۱۱.۸۴۳	۲۷.۰۴۳	۱.۲۰۰	۳۷.۷۰۰	۷۱/۷
۱۵۰۲۰۰۵۰۰۰	برنامه ساماندهی عشایر	۱۴.۲۱۶	۲۱.۲۹۰	۱۱.۸۳۷	۲۶.۰۵۳	۴۶.۸۷۰	۸۲.۳۷۶	۳۱/۶
۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۲.۲۶۰	۲۲.۲۰۰	۱۲.۳۴۳	۲۴.۶۰۳	.	۳۴.۴۶۰	۷۱/۴
۱۸۰۳۰۲۵۰۰۰	برنامه فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	۱۱.۲۸۹	۲۲.۶۱۱	۱۲.۵۷۲	۲۳.۸۶۰	.	۳۳.۹۰۰	۷۰/۴
۱۳۰۶۰۳۳۰۰۰	برنامه تثبیت شن‌های روان و مقابله با بیابان‌زایی	۱۰.۸۹۵	۲۱.۵۳۸	۱۱.۹۷۵	۲۲.۸۷۰	۴۸.۵۶۰	۸۰.۹۹۳	۲۸/۲
۱۳۰۶۰۱۱۰۰۰	برنامه افزایش محصولات زراعی	۱۰.۶۱۴	۲۰.۲۰۰	۱۱.۲۳۱	۲۱.۸۴۵	۷.۶۰۰	۳۸.۴۱۴	۵۶/۹
۱۴۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه حفاظت، احیا و بهسازی زیست‌بوم‌های خشکی	۷.۴۹۷	۱۸.۰۰۴	۱۰.۰۱۰	۱۷.۵۰۷	۱۳.۵۹۵	۳۹.۰۹۶	۴۴/۸
۱۷۰۵۰۱۹۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	.	۳۰.۰۰۰	۱۶.۶۸۰	۱۶.۶۸۰	.	۳۰.۰۰۰	۵۵/۶
۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰	برنامه بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی	۱۱.۶۵۰	۵.۷۸۰	۳.۲۱۴	۱۴.۸۶۴	.	۱۷.۴۳۰	۸۵/۳
۱۹۰۳۰۱۹۰۰۰	برنامه حمایت از خانواده و زنان سرپرست خانوار	۵.۱۵۰	۱۴.۹۰۰	۸.۲۸۴	۱۳.۴۳۴	۱۱.۳۰۰	۳۱.۳۵۰	۴۲/۹
۱۳۰۳۰۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات هواشناسی و اقلیم‌شناسی	۴.۵۲۶	۱۵.۰۰۰	۸.۳۴۰	۱۲.۸۶۶	.	۱۹.۵۲۶	۶۵/۹
۱۸۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه آموزش استثنایی	۸.۵۶۰	۶.۴۵۰	۳.۵۸۶	۱۲.۱۴۶	.	۱۵.۰۱۰	۸۰/۹
۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماری‌های گیاهی و علف‌های هرز	.	۲۱.۲۵۰	۱۱.۸۱۵	۱۱.۸۱۵	۴۲.۵۰۰	۶۳.۷۵۰	۱۸/۵
۱۰۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۵.۶۰۰	۸.۱۰۰	۴.۵۰۴	۱۰.۱۰۴	۲.۳۹۰	۱۶.۰۹۰	۶۲/۸
۱۶۰۲۰۰۶۰۰۰	برنامه ارتقای سلامت خون و فرآورده‌های خونی	۲.۱۴۸	۱۴.۲۰۰	۷.۸۹۵	۱۰.۰۴۳	.	۱۶.۳۴۸	۶۱/۴
۱۳۰۶۰۱۰۰۰۰	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۲.۰۰۰	۱۲.۷۵۰	۷.۰۸۹	۹.۰۸۹	۲۳.۵۰۰	۳۸.۲۵۰	۲۳/۸
۱۳۰۶۰۰۳۰۰۰	برنامه احیا، توسعه و بهره‌برداری اصولی از مراتع کشور	۵.۳۲۰	۶.۴۵۰	۳.۵۸۶	۸.۹۰۶	۱۵.۱۲۰	۲۶.۸۹۰	۳۳/۱
۱۷۰۷۰۰۲۰۰۰	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	.	۱۵.۰۰۰	۸.۳۴۰	۸.۳۴۰	.	۱۵.۰۰۰	۵۵/۶
۱۲۰۱۰۰۴۰۰۰	برنامه اظهار نظر پزشکی قانونی	۵.۰۰۰	۶.۰۰۰	۳.۳۳۶	۸.۳۳۶	.	۱۱.۰۰۰	۷۵/۸
۱۸۰۲۰۰۲۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کار و دانش	۲.۲۲۶	۱۰.۵۸۲	۵.۸۸۴	۸.۱۱۰	۲.۶۰۰	۱۵.۴۰۸	۵۲/۶
۱۳۰۶۰۲۹۰۰۰	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	.	۱۲.۰۰۰	۶.۶۷۲	۶.۶۷۲	۲۴.۰۰۰	۳۶.۰۰۰	۱۸/۵
۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره‌برداران	.	۸.۲۵۰	۴.۵۸۷	۴.۵۸۷	۸.۳۰۰	۱۶.۵۵۰	۲۷/۷
۱۴۰۳۰۰۱۰۰۰	برنامه پیش و مدیریت آینده‌ها	۶۴۹	۶.۹۰۰	۳.۸۳۶	۴.۴۸۵	۱۷.۱۰۰	۲۴.۶۴۹	۱۸/۲

کد برنامه	عنوان برنامه	جمع عملکرد اعتبارات تا سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	بر آورد عملکرد سال ۱۳۹۸*	مجموع اعتبارات اختصاص یافته	بر آورد سال های بعد	کل اعتبار پروژه	تخصیص اعتبار تا سال ۱۳۹۸
۱۳۰۶۰۰۹۰۰۰	برنامه افزایش محصولات باغی	۰	۶.۵۰۰	۳.۶۱۴	۳.۶۱۴	۱۳.۰۰۰	۱۹.۵۰۰	۱۸/۵
۱۹۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات توانبخشی به نیازمندان	۱.۳۴۰	۴.۰۰۰	۲.۲۲۴	۳.۵۶۴	۰	۵.۳۴۰	۶۶/۷
۱۳۱۰۰۰۴۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	۰	۵.۴۰۰	۳.۰۰۲	۳.۰۰۲	۲.۵۰۰	۷.۹۰۰	۳۸/۰
۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه های	۱.۴۲۰	۲.۵۰۰	۱.۳۹۰	۲.۸۱۰	۱.۰۰۰	۴.۹۲۰	۵۷/۱
۱۰۰۲۰۰۶۰۰۰	برنامه ارائه خدمات نقشه برداری و اطلاعات مکانی	۰	۵.۰۰۰	۲.۷۸۰	۲.۷۸۰	۱۰.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	۱۸/۵
۱۳۰۳۰۰۵۰۰۰	برنامه ارائه خدمات هواشناسی	۰	۲.۸۰۰	۱.۵۵۷	۱.۵۵۷	۰	۲.۸۰۰	۵۵/۶
۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	۳۴۰	۹۰۰	۵۰۰	۸۴۰	۵۰۰	۱.۷۴۰	۴۸/۳
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۰	۱.۰۰۰	۵۵۶	۵۵۶	۰	۱.۰۰۰	۵۵/۶
کل استان		۲۲.۰۸۴.۸۳۹	۱۳.۷۳۹.۹۹۰	۷.۶۳۹.۴۳۴	۲۹.۷۲۴.۲۷۴	۲۳.۳۳۵.۵۴۳	۵۹.۱۶۰.۳۷۲	۵۰/۲

مأخذ: محاسبات تحقیق براساس قوانین بودجه سنواتی کل کشور و مستند طرح های تملک دارایی های سرمایه ای استان ها در سال ۱۳۹۸.

* براساس خلاصه گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور منتشره توسط دیوان محاسبات کشور، ضریب تخصیص اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای در سال ۱۳۹۸ معادل ۵۵/۶ درصد بوده است. بنابراین میزان تخصیص اعتبار پروژه ها در سال یادشده براساس این ضریب برآورد شده است.

منابع و مأخذ

۱. قوانین بودجه سنواتی کل کشور.
۲. مستند طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در سال ۱۳۹۸.
۳. فصیحی، حمید. آسیب‌شناسی امور ناظر بر طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ارائه راهبردهای ساماندهی، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، ۱۴۰۰.